

Briselē, 2019. gada 21. novembrī
(OR. en)

14210/19

Starpiestāžu lieta:
2018/0089(COD)

CONSOM 310
MI 795
ENT 254
JUSTCIV 215
DENLEG 103
CODEC 1636

PIEZĪME

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)
Saņēmējs:	Padome
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA par pārstāvības prasībām patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai un Direktīvas 2009/22/EK atcelšanu – vispārēja pieeja

I. IEVADS

1. Komisija 2018. gada 11. aprīlī minēto priekšlikumu nosūtīja Eiropas Parlamentam un Padomei. Šis priekšlikums ietilpst "Jaunajā patērētāju tiesību aizsardzības paketē", kura sastāv no divām direktīvām ¹ un horizontāla paziņojuma ² un kuras mērķis ir nodrošināt, ka patērētāji pilnībā izmanto savas tiesības saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, un radīt nosacījumus godīgākai konkurencei attiecībā uz tirgotājiem, kas ievēro noteikumus.

¹ Sk. dok. 7876/18 attiecībā uz otru priekšlikumu par patērētāju aizsardzības tiesību aktu modernizēšanu.

² Sk. dok. 7875/18.

2. Šajā direktīvas projektā ir ierosināts modernizēt un aizstāt Aizliegumu direktīvu ³, nodrošinot tiesiskās aizsardzības pasākumus, kā arī aizlieguma pasākumus gadījumos, kad tiek pārkāpti Savienības tiesību akti, kas skar patērētāju grupu. Mērķis ir ar labākiem izpildes noteikumiem palielināt kolektīvo prasību efektivitāti, jo īpaši situācijās, kad atsevišķus patērētājus no vēršanās tiesā nolūkā saņemt tiesisko aizsardzību var atturēt augstas tiesvedības izmaksas un/vai mazas vērtības prasības. Priekšlikums aptver arī situācijas, kad pārkāpumi skar vairāk nekā vienas dalībvalsts patērētājus, ar mērķi uzlabot patērētāju aizsardzību aizvien globalizētākā un digitalizētākā ekonomikā.

Aizliegumu direktīvā ir paredzētas tikai pārstāvības prasības ar nolūku apturēt vai aizliegt ES patērētāju aizsardzības tiesību aktu pārkāpumus, bet ne iegūt kolektīvu tiesisko aizsardzību, kas ļauj atsevišķiem patērētājiem saņemt, piemēram, finansiālu kompensāciju. Tādējādi Eiropas Savienībā pastāv ievērojamas atšķirības patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībā, jo dažas dalībvalstis ir ieviesušas kolektīvas tiesiskās aizsardzības procedūras, savukārt citas – nav. Ar šo priekšlikumu visās dalībvalstīs patērētājiem būtu pieejama pārstāvības prasību procedūra, kas ietver tiesiskās aizsardzības pasākumus, gan iekšzemes, gan pārrobežu prasībās.

3. Konkrētāk – ar šo priekšlikumu tiesīgās iestādes var aizstāvēt patērētāju kolektīvās intereses šādi:
- dalībvalstīm konkrēti izraugoties patērētāju organizācijas vai publiskas iestādes kā tiesīgās iestādes;
 - ceļot pārstāvības prasības pret pārkāpumu izdarījušiem tirgotājiem, tostarp tirgotājiem, kuru domicils ir citā dalībvalstī;
 - ieviešot tiesiskās aizsardzības pasākumus, tostarp jo īpaši finansiālu kompensāciju.

³ Direktīva 2009/22/EK par aizliegumiem saistībā ar patērētāju interešu aizsardzību (OV L 110, 1.5.2009., 30. lpp.).

Priekšlikuma mērķis ir arī reglamentēt galvenos aspektus, kas nepieciešami, lai izveidotu sistēmu, kas valstu līmenī būtu jāpapildina ar īpašiem procesuāliem noteikumiem vai ar esošiem kolektīvas tiesiskās aizsardzības mehānismiem.

Visbeidzot – ierosinātā sistēma ietver aizsardzības pasākumus pret ļaunprātīgas vai nepamatotas tiesvedības risku, jo pieprasa, lai tiesīgās iestādes būtu pilnībā pārredzamas attiecībā uz to finansējuma avotiem.

4. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinumu sniedza 2018. gada 20. septembrī ⁴.
5. Atbildīgā komiteja Eiropas Parlamentā ir Juridiskā komiteja (JURI). Referents ir *Geoffroy Didier* kungs (PPE – FR). *JURI* komiteja 2018. gada 6. decembrī pieņēma savu ziņojumu, un Eiropas Parlaments 2019. gada 26. martā pabeidza savu nostāju pirmajā lasījumā un informēja par savu lēmumu sākt sarunas ar Padomi.

II. PADOMĒ VEIKTAIS DARBS

6. Patērētāju aizsardzības un informācijas jautājumu darba grupa priekšlikumu sāka izskatīt 2018. gada aprīlī Bulgārijas prezidentūras laikā. Priekšlikumam pievienotais ietekmes novērtējums tika izskatīts 2018. gada 24. un 25. aprīlī, pamatojoties uz atbildēm uz anketas jautājumiem. 2018. gada maijā un jūnijā tika organizētas vēl divas darba grupas sanāksmes.
7. Diskusija turpinājās Austrijas un Rumānijas prezidentūru laikā, kad tika organizētas vienpadsmit darba grupas sanāksmes, lai izskatītu vairākus prezidentvalsts kompromisa priekšlikumus. Darbs tika turpināts Somijas prezidentūras laikā, kad notika plašas diskusijas desmit darba grupas sanāsmēs un tika iesniegts daudz piezīmju no delegācijām. Priekšlikums tādējādi tika būtiski pārstrukturēts, tomēr saglabājot Komisijas priekšlikuma garu un mērķus.

⁴ EESC INT/853.

8. Darba grupas līmenī izvērstajās diskusijās priekšlikums ir pielāgots (sk. III sadaļas A punktu), lai ņemtu vērā dalībvalstu paustās bažas. Ir veiktas arī vairākas tehniskas izmaiņas, lai vajadzības gadījumā precizētu, pārstrukturētu un papildinātu priekšlikumu (sk. III sadaļas B punktu).

III. IZMAIŅAS KOMISIJAS PRIEKŠLIKUMĀ

9. Prezidentvalsts kompromisa pamatā ir turpmāk aprakstītie pamatelementi, un tas ir taisnīgs un līdzsvarots kompromisa kopums, kuru atbalsta vairums dalībvalstu.

A – Galvenās izmaiņas

- a) Iekšzemes un pārrobežu pārstāvības prasību nošķiršana (4., 4.a un 4.b pants; 9.a–11.h apsvērumi)

Komisijas priekšlikuma mērķis ir dot iespēju tiesīgajām iestādēm, kas izraudzītas kādā dalībvalstī, celt pārstāvības prasības citā dalībvalstī, ar noteikumu, ka tās atbilst vairākiem kritērijiem, piemēram, ka tām jābūt pienācīgi izveidotām un bezpeļņas.

Prezidentvalsts ierosina:

- ar atbilstīgām definīcijām skaidri nošķirt iekšzemes un pārrobežu pārstāvības prasības;
- atsevišķus kritērijus, saskaņā ar kuriem izraugās tiesīgās iestādes iekšzemes un pārrobežu pārstāvības prasību nolūkos, un kritērijus, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem noteikti tiesīgajām iestādēm iekšzemes pārstāvības prasību nolūkā (4. pants);
- kopīgus un nostiprinātus kritērijus tiesīgajām iestādēm, kas izraudzītas pārrobežu pārstāvības prasību nolūkā (4.a un 4.b pants);

- to tiesīgo iestāžu savstarpēju atzīšanu, kuras izraudzītas pārrobežu pārstāvības prasību nolūkā, vienlaikus ļaujot valstu tiesām un administratīvajām iestādēm pārbaudīt konkrētā pārrobežu pārstāvības prasībā iesaistītas tiesīgās iestādes finansiālo neatkarību un attiecīgā gadījumā noraidīt tās tiesībspēju un rīcībspēju (4.b panta 3. punkta otrā daļa);

b) Deklaratīvi lēmumi (6. panta 2. punkts un 4.a apsvērums)

Pēc dalībvalstu pieprasījuma prezidentvalsts ierosina 6. panta 2. punktā svītrot iespēju, ka tiesa vai administratīvā iestāde pēc savas iniciatīvas izdod deklaratīvu lēmumu par atbildību un nevis tiesiskās aizsardzības rīkojumu, vienlaikus ļaujot dalībvalstīm saglabāt vai ieviest tiesību aktus par prasībām attiecībā uz deklaratīvu lēmumu valsts līmenī, kā paredzēts 4.a apsvērumā.

c) Kompensāciju sadale par nelieliem zaudējumiem (6. panta 3. punkta b) apakšpunkts)

Pēc dalībvalstu pieprasījuma un juridiskās noteiktības labad prezidentvalsts ierosina svītrot noteikumu par finanšu kompensācijas nelielu summu sadali sabiedrības vajadzībām, kas kalpo patērētāju aizsardzībai, tā vietā, lai to sadalītu patērētājiem, kuriem nodarīts kaitējums.

d) Galīgo lēmumu iedarbība (10. pants; 31.a un 33. apsvērums)

Prezidentvalsts kompromisā ir ņemtas vērā vairāku dalībvalstu paustās bažas par galīgo lēmumu iedarbību, jo īpaši par prasību, ka galīgais lēmums, ar kuru konstatē pārkāpumu, ir uzskatāms par neapgāžamu pierādījumu līdzīgos gadījumos, jo tas varētu būt pretrunā valsts tiesību aktiem par pierādījumu novērtēšanu.

Tā vietā prezidentvalsts ierosina norādīt, ka iepriekš minētos galīgos lēmumus var izmantot kā pierādījumu par minētā pārkāpuma esamību.

e) Pārejas noteikumi (20. pants kopā ar 11. pantu; 35. un 35.a apsvērums)

Pēc dalībvalstu pieprasījuma prezidentvalsts ierosina, ka direktīvu piemēro pārstāvības prasībām, kas celtas pēc direktīvas piemērošanas dienas, nevis pārkāpumiem, kas ir sākušies pēc tam. Prezidentvalsts ierosinātā izmaiņa ir saskaņā ar procesuālajām tiesībām un nodrošina direktīvas ātrāku piemērošanu (20. panta 1. un 2. punkts).

Prezidentvalsts arī uzskata, ka ir jāņem vērā valsts tiesību aktu par noilguma termiņa apturēšanu vai pārtraukšanu īpatnības (20. panta 2.a punkts).

B – Citas izmaiņas

Ir veikti arī vairāki citi grozījumi, jo īpaši šādi:

- papildināta un racionalizēta darbības joma (2. pants un I pielikums);
- precizēta pārstāvības prasību darbība, jo īpaši attiecībā uz informāciju, procedūras izmaksām/maksām un atšķirību starp aizlieguma pasākumiem un tiesiskās aizsardzības pasākumiem (5., 5.a, 5.b, 8. un 9. pants);
- ierobežoti sodi, piemērojot tos vienīgi gadījumiem, kad nav ievēroti aizlieguma pasākumi, rīkojumi atklāt pierādījumus un informēšanas pienākumi, kā arī paturēta dalībvalstu kompetence attiecībā uz ieņēmumu sadali no naudas sodiem (14. pants);
- vienkāršotas informācijas prasības attiecībā uz direktīvas uzraudzīšanu un novērtēšanu (18. pants).

10. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2019. gada 20. novembra sanāksmē nolēma, ka teksts tiks iesniegts Konkurēspējas padomes 2019. gada 28. novembra sanāksmei nolūkā panākt vispārēju pieeju. Jaunais teksts salīdzinājumā ar Komisijas priekšlikumu ir izcelts **treknrakstā un pasvītrots**, un svītrojumi ir norādīti ar [...].

IV. SECINĀJUMS

Prezidentvalsts uzskata, ka pielikumā izklāstītais teksts atspoguļo līdzsvarotu un taisnīgu kompromisu, kas panākts starp delegāciju paustajiem viedokļiem. Padome tiek aicināta uz šā pamata Konkurences padomes 2019. gada 28. novembra sanāksmē vienoties par vispārēju pieeju.

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

**par pārstāvības prasībām patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai un
Direktīvas 2009/22/EK atcelšanu**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,
ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,
saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(0) Globalizācija un digitalizācija ir palielinājusi iespēju, ka viena un tā pati nelikumīgā prakse nodara kaitējumu lielam patērētāju skaitam. Savienības tiesību aktu pārkāpumi rada kaitējumu patērētājiem. Kamēr nav nodrošināti efektīvi līdzekļi, ar kuriem var pārtraukt nelikumīgu praksi un atlīdzināt patērētājiem nodarītos zaudējumus, tiek kavēta patērētāju uzticēšanās iekšējam tirgum.

(0.a) Tādu līdzekļu trūkums, kas ļautu efektīvi izpildīt Savienības tiesību aktus, ar kuriem tiek aizsargātas patērētāju tiesības, varētu arī kropļot godīgu konkurenci starp pārkāpumus izdarījušajiem tirgotājiem un noteikumus ievērojošiem tirgotājiem, kas darbojas vai nu iekšzemē, vai pāri robežām. Tas varētu kavēt iekšējā tirgus pienācīgu darbību.

(0.b) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 26. panta 2. punktu iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējām robežām, kurā ir nodrošināta preču un pakalpojumu brīva aprīte. Iekšējam tirgum būtu jāsniedz patērētājiem pievienotā vērtība, kas izpaustos kā labāka kvalitāte, lielāka dažādība, samērīgas cenas un augsti preču un pakalpojumu drošības standarti, un tam būtu jāveicina augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis.

(0.c) LESD 169. panta 1. punktā un 169. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka Savienībai ir jāveicina augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis, veicot pasākumus, kas pieņemti, ievērojot LESD 114. pantu. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 38. pantā ir paredzēts, ka Savienības politikai ir jānodrošina augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis.

(1) [...]

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/22/EK ļāva tiesīgajām iestādēm celt pārstāvības prasības, kuru galvenais mērķis ir apturēt un aizliegt Savienības tiesību aktu pārkāpumus, kas kaitē patērētāju kolektīvajām interesēm. Tomēr ar minēto direktīvu patērētāju tiesību aktu īstenošanas problēmas netika atrisinātas pietiekamā mērā. Lai **tirgū, kurā pieaug globalizācijas un digitalizācijas nozīme**, nodrošinātu labāku atturēšanu no nelikumīgas prakses īstenošanas un mazinātu kaitējumu patērētājiem, patērētāju kolektīvo interešu aizsardzības mehānisms ir jāstiprina tā, **lai tas aptvertu tiesiskās aizsardzības pasākumus, kā arī aizlieguma pasākumus**. Ņemot vērā daudzās izmaiņas, kas ir **vajadzīgas**, [...] Direktīvu 2009/22/EK ir lietderīgi aizstāt.

(2.a) Pārstāvības prasību procedūras – gan aizlieguma, gan tiesiskās aizsardzības pasākumiem – Savienībā ir atšķirīgas, un tās piedāvā dažādu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni. Turklāt dažās dalībvalstīs pašlaik nav spēkā nekādas kolektīvās tiesiskās aizsardzības procedūras. Tas mazina patērētāju un uzņēmumu uzticēšanos un spēju darboties iekšējā tirgū, kroplo konkurenci un kavē Savienības tiesību aktu efektīvu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā.

(2.b) Lai risinātu šos jautājumus, katrā dalībvalstī ir vajadzīga vismaz viena šai direktīvai atbilstoša pārstāvības prasības procedūra aizlieguma un tiesiskās aizsardzības pasākumiem. Efektīvām un iedarbīgām pārstāvības prasībām, kas pieejamas visā Savienībā, būtu jāvairo patērētāju uzticēšanās, jāpalielina patērētāju iespējas īstenot savas tiesības, jāveicina godīgāka konkurence un jārada vienlīdzīgi konkurences apstākļi tirgotājiem, kas darbojas iekšējā tirgū.

(2.c) Šīs direktīvas mērķis ir sekmēt iekšējā tirgus darbību un panākt augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību, ļaujot tiesīgajām iestādēm, kas pārstāv patērētāju kolektīvās intereses, celt pārstāvības prasības – gan aizlieguma, gan tiesiskās aizsardzības pasākumu nolūkos – pret tirgotājiem, kuri pārkāpj Savienības tiesību aktu noteikumus. Tiesīgajām iestādēm vajadzētu būt iespējai prasīt apturēt vai aizliegt pārkāpumu un lūgt tiesisko aizsardzību, piemēram, kompensāciju, remontu vai cenas samazināšanu, kā tas attiecīgā gadījumā paredzēts Savienības un valsts tiesību aktos.

- (3) Ar pārstāvības prasību būtu jānodrošina patērētāju kolektīvo interešu efektīva un lietderīga aizsardzība. Ar to tiesīgajām iestādēm būtu jāļauj rīkoties, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem Savienības tiesību aktu noteikumiem, un pārvarēt šķēršļus, ar kuriem saskaras patērētāji, ceļot individuālas prasības, piemēram, neskaidrību par viņu tiesībām un pieejamiem procesuālajiem mehānismiem, psiholoģisko nevēlēšanos celt prasību un to, ka individuālās prasības paredzamās izmaksas pārsniegs ieguvumus no tās.
- (4) Ir svarīgi nodrošināt vajadzīgo līdzsvaru starp tiesu iestāžu pieejamību, no vienas puses, un procesuālajiem drošības pasākumiem attiecībā uz tādu ļaunprātīgu tiesāšanos, kas varētu nepamatoti apgrūtināt uzņēmumu spēju darboties [...] **iekšējā tirgū**, no otras puses. Lai novērstu pārstāvības prasību ļaunprātīgu izmantošanu, būtu jāizvairās no tādiem elementiem kā zaudējumu atlīdzināšana kā sods [...] un būtu jāparedz noteikumi par **konkrētiem** [...] procesuālajiem aspektiem, piemēram, par tiesīgo iestāžu izraudzīšanos **un finansēšanu** [...]. [...]

(4.a) Ar šo direktīvu nebūtu jāaizstāj spēkā esošie valstu procesuālie mehānismi, kuru mērķis ir kolektīvo vai individuālo patērētāju interešu aizsardzība. Direktīvā ir nemtas vērā valstu juridiskās tradīcijas, tādēļ dalībvalstis [...] pēc saviem ieskatiem var noteikt, vai šajā direktīvā paredzēto pārstāvības prasību iestrādāt esošā vai nākotnē paredzētā kolektīvā aizlieguma vai tiesiskās aizsardzības mehānismā vai noteikt to kā atsevišķu mehānismu, ciktāl vismaz viens valsts procesuālais mehānisms pārstāvības prasības veidā atbilst šajā direktīvā noteiktajai kārtībai. Ar šo direktīvu, piemēram, nebūtu jāliedz dalībvalstīm pieņemt tiesību aktus par prasībām attiecībā uz deklaratīviem lēmumiem, pat ja šajā direktīvā noteikumi par šādām prasībām nav paredzēti. Ja papildus šajā direktīvā prasītajam mehānismam valsts līmenī spēkā ir citi mehānismi, tiesīgā iestāde varētu izvēlēties, kuru mehānismu izmantot.

(4.b) Saskaņā ar procesuālās autonomijas principu šajā direktīvā nebūtu jāiekļauj noteikumi par visiem tiesvedības aspektiem pārstāvības prasībās. Tādējādi dalībvalstu zinā ir paredzēt noteikumus, piemēram, par piekļuvi pārstāvības prasībām, pierādījumiem vai pārsūdzības kārtību attiecībā uz tām. Dalībvalstu zinā, piemēram, būtu lemt par individuālo prasību vajadzīgo līdzības pakāpi vai par minimālo patērētāju skaitu, uz kuriem attiecas prasība par tiesisko aizsardzību, lai lietu varētu izskatīt kā pārstāvības prasību. Šādiem valsts noteikumiem nevajadzētu kavēt pārstāvības prasību efektīvu darbību, kā paredzēts šajā direktīvā.

(5) [...]

(6) Šīs direktīvas **darbības jomai** būtu **jāatspoguļo jaunākās tendences patērētāju tiesību aizsardzības jomā. Tā kā patērētāji pašlaik darbojas plašākā un arvien vairāk digitalizētā tirgū, lai panāktu augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni [...], šajā direktīvā papildus vispārējiem patērētāju tiesību aktiem ir jāiekļauj** tādas jomas kā datu aizsardzība, finanšu pakalpojumi, ceļošana un tūrisms, enerģētika [...] **un** telesakari [...]. [...] **Konkrētāk, tā kā ir pieaudzis patērētāju pieprasījums pēc finanšu un ieguldījumu pakalpojumiem, šajās jomās ir svarīgi uzlabot patērētāju tiesību aktu izpildi. Patērētāju tirgus ir attīstījies arī digitālo pakalpojumu jomā, un ir pieaugusi vajadzība pēc efektīvākas patērētāju tiesību aktu izpildes, tostarp attiecībā uz datu aizsardzību.**

- (6.a) Šai direktīvai būtu jāattiecas arī uz šīs direktīvas I pielikumā uzskaitīto Savienības tiesību aktu noteikumu pārkāpumiem, ciktāl šie noteikumi aizsargā patērētāju intereses, neatkarīgi no tā, vai tie ir dēvēti par patērētājiem vai celotājiem, lietotājiem, klientiem, privātiem ieguldītājiem, privātiem klientiem, datu subjektiem vai tamlīdzīgi. Tomēr tai būtu jāaizsargā fizisku personu intereses, kurām šādi pārkāpumi kaitējumu var nodarīt vai kaitējumu ir nodarījuši, vienīgi tad, ja tās saskaņā ar šo direktīvu ir uzskatāmas par patērētājiem. Nebūtu jāaptver pārkāpumi, kas nodara kaitējumu fiziskām personām, kuras uzskatāmas par tirgotājiem.
- (6.b) Šai direktīvai nebūtu jāskar I pielikumā uzskaitītie tiesību akti, un tādēļ tai nebūtu jāgroza vai jāpaplašina tajos paredzētās definīcijas vai jāaizstāj jebkādi izpildes mehānismi, ko var ietvert minētie tiesību akti. Piemēram, izpildes mehānismus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/679 (Vispārīgā datu aizsardzības regula) vai kas balstās uz to, vajadzības gadījumā joprojām varētu izmantot patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai.
- (6.c) Skaidrības labad šīs direktīvas darbības jomu vajadzētu pēc iespējas precīzi noteikt I pielikumā. Ja I pielikumā iekļautie tiesību akti ietver noteikumus, kas neattiecas uz patērētāju tiesību aizsardzību, būtu jāiekļauj atsauce uz konkrētiem noteikumiem, ar ko tiek aizsargātas patērētāju intereses. Tomēr šādas atsauces ne vienmēr ir izpildāmas vai iespējamās konkrētu tiesību aktu struktūras dēļ, jo īpaši finanšu pakalpojumu, tostarp ieguldījumu pakalpojumu, jomā.
- (6.d) Lai nodrošinātu pienācīgu reaģēšanu uz Savienības tiesību aktu pārkāpumiem, kuru veids un mērogs strauji mainās, ikreiz, kad tiek pieņemts jauns Savienības tiesību akts, kas attiecas uz patērētāju kolektīvo interešu aizsardzību, būtu jāapsver, vai ir jāveic grozījumi šīs direktīvas I pielikumā, lai jauno tiesību aktu iekļautu šīs direktīvas darbības jomā.
- (6.e) Dalībvalstīm būtu jā saglabā kompetence saskaņā ar Savienības tiesību aktiem piemērot šīs direktīvas noteikumus nozarēs, kas neietilpst direktīvas darbības jomā. Tādējādi dalībvalstis, piemēram, var paturēt spēkā vai ieviest valsts tiesību aktus, kas atbilst šīs direktīvas vai tās konkrētu noteikumu prasībām, attiecībā uz strīdiem, kuri ir ārpus šīs direktīvas I pielikuma darbības jomas.

- (7) Komisija ir pieņēmusi tiesību aktu priekšlikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos, un Regulai (EK) Nr. 2027/97 par gaisa pārvadātāju atbildību, veicot pasažieru un viņu bagāžas gaisa pārvadājumus, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem. Tāpēc ir lietderīgi paredzēt, ka gadu pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā Komisija izvērtē, vai šie Savienības noteikumi gaisa un dzelzceļa pasažieru tiesību jomā patērētājiem nodrošina pienācīgu aizsardzības līmeni, kas ir salīdzināms ar šajā direktīvā paredzēto, un izdara vajadzīgos secinājumus attiecībā uz šīs direktīvas darbības jomu.

(7.a) Tā kā gan tiesu, gan administratīvās procedūras var efektīvi un lietderīgi palīdzēt aizsargāt patērētāju kolektīvās intereses, dalībvalstu ziņā ir noteikt, vai pārstāvības prasības var celt tiesā vai administratīvajās procedūrās, vai abos veidos, atkarībā no attiecīgās tiesību jomas vai ekonomikas nozares. Tas neskar tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, atbilstoši kuram dalībvalstis nodrošina, ka patērētājiem un tirgotājiem ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību kādā no tiesām saistībā ar jebkuru administratīvu lēmumu, kas pieņemts, ievērojot valsts noteikumus, ar kuriem īsteno šo direktīvu. Tas ietver iespēju pusēm saskaņā ar valsts tiesību aktiem panākt lēmumu, ar kuru apstrīdētā lēmuma izpilde tiek apturēta.

- (8) Pamatojoties uz Direktīvu 2009/22/EK, šai direktīvai būtu jāattiecas gan uz iekšzemes, gan pārrobežu pārkāpumiem, jo īpaši, ja patērētāji, kurus [...] **skāris** pārkāpums, dzīvo vienā vai vairākās dalībvalstīs, kas nav tā dalībvalsts, kurā pārkāpumu izdarījušais tirgotājs veic uzņēmējdarbību. Tai būtu jāattiecas arī uz pārkāpumiem, kas ir izbeigti pirms pārstāvības prasības uzsākšanas vai noslēgšanas, jo joprojām var būt nepieciešams novērst šādas prakses atkārtošanos **to aizliedzot**, noteikt, ka konkrētā prakse ir bijusi pārkāpums, un veicināt patērētāju tiesisko aizsardzību.

- (9) Šai direktīvai nebūtu **jāietekmē** noteikumu [...] **par** starptautiskām privāttiesībām **piemērošana** attiecībā uz jurisdikciju, spriedumu atzīšanu un izpildi vai piemērojamiem tiesību aktiem [...] **vai** jāievieš šādi noteikumi. Spēkā esošie Savienības tiesību akti attiecas uz šajā direktīvā paredzētajām pārstāvības prasībām. **Konkrēti – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (Brisele Ia), Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II), būtu jāpiemēro šajā direktīvā paredzētajām pārstāvības prasībām.**
- (9-a) Būtu jāatzīmē, ka Brisele Ia neattiecas ne uz administratīvo iestāžu kompetenci, ne arī uz šādu iestāžu pieņemtu lēmumu atzīšanu vai izpildi. Šie jautājumi būtu jānosaka ar valsts tiesību aktiem.**
- (9.a) Atkarībā no konkrētā gadījuma saskaņā ar noteikumiem par starptautiskajām privāttiesībām tiesīgā iestāde pārstāvības prasību varētu celt dalībvalstī, kurā tā ir izraudzīta, kā arī citā dalībvalstī. Pamatojoties uz Direktīvu 2009/22/EK, šajā direktīvā būtu jānošķir šie divi pārstāvības prasību veidi. Ja tiesīgā iestāde pārstāvības prasību cēl citā dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā tā tika izraudzīta, minētā prasība būtu jāuzskata par pārrobežu prasību. Ja tiesīgā iestāde pārstāvības prasību cēl dalībvalstī, kurā tā ir izraudzīta, šī prasība būtu jāuzskata par iekšzemes pārstāvības prasību, pat ja minētā prasība ir celta pret tirgotāju, kura domicils atrodas citā dalībvalstī, vai ja ar minēto prasību tiek pārstāvēti patērētāji no vairākām dalībvalstīm. Izšķirošajam faktoram pārstāvības prasības veida noteikšanā vajadzētu būt tai dalībvalstij, kurā prasība ir celta. Tādēļ iekšzemes pārstāvības prasība tiesvedības laikā nevar kļūt par pārrobežu prasību un otrādi.**

(9.b) Jo īpaši patērētāju organizācijām būtu aktīvi jāiesaistās, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem Savienības tiesību aktu noteikumiem, un tās visas ir piemērotas, lai pieteiktos uz tiesīgās iestādes statusa iegūšanu saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Saskaņā ar valstu juridiskajām tradīcijām arī publiskās iestādes varētu aktīvi iesaistīties, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem Savienības tiesību aktu noteikumiem, ceļot šajā direktīvā paredzētās pārstāvības prasības.

- (10) [...] **Pārrobežu pārstāvības prasību nolūkā** tiesīgajām iestādēm būtu jāatbilst **vieniem un tiem pašiem** kritērijiem [...] **visā Savienībā**. Jo īpaši tām vajadzētu būt **juridiskām personām**, kuras pienācīgi izveidotas saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem, kurām **piemīt zināma pastāvīguma pakāpe un kuras veic sabiedrisku darbību**, [...] kuras **ir bezpeļņas struktūras** un kurām, **nemot vērā to statūtos noteikto mērķi**, ir leģitīmas intereses **aizstāvēt patērētāju tiesību intereses, kā paredzēts** [...] attiecīgajos Savienības tiesību aktos. [...] **Patērētāju tiesību aizsardzības nolūkā minētajām tiesīgajām iestādēm vajadzētu piemist konkrētām īpašībām, kas vajadzīgas, lai patērētāju vārdā pieņemtu lēmumus saistībā ar pārstāvības prasībām. Tām vajadzētu būt zināšanām un prasmēm to darbības jomā, tostarp tādai izpratnei par tiesībām, ka tās neatkarīgi var pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus par to, vai celt pārstāvības prasību vai ne. Tam nevajadzētu skart to tiesības izmantot juridiskus konsultantus, piemēram, advokātus. Lai nodrošinātu tiesīgo iestāžu neatkarību, tām vajadzētu būt finansiāli drošām un stabilām, nemot vērā, piemēram, jebkādus ienējumus vai aktīvus, kas tām varētu būt. Tām arī vajadzētu būt pilnībā pārredzamām attiecībā uz to finansējuma avotu un nodrošināt attiecīgas procedūras, lai novērstu kaitīgu ietekmi uz pārstāvēto patērētāju kolektīvajām interesēm. Konkrētāk, nevienai trešai personai, kas nav tiesīgo iestāžu konsultanti un attiecīgie patērētāji, nevajadzētu ietekmēt minētās iestādes, kad tās pieņem procesuālos lēmumus saistībā ar pārstāvības prasību, tostarp lēmumus par izlīgumiem. Šādām trešām personām nevajadzētu sniegt finansējumu pārstāvības prasībai par tiesisko aizsardzību pret atbildētāju, kas ir līdzekļu devēja konkurents, vai pret atbildētāju, no kura līdzekļu devējs ir atkarīgs. Tomēr tam nevajadzētu skart publisko finansējumu.**

(10.a) Attiecībā uz tiesīgajām iestādēm, kas ir izraudzītas iekšzemes pārstāvības prasību nolūkā, dalībvalstīm vajadzētu varēt brīvi noteikt kritērijus šādām iestādēm saskanā ar savas valsts tiesību aktiem. Tomēr dalībvalstīm vajadzētu varēt kritērijus, kas šajā direktīvā noteikti tiesīgajām iestādēm, kuras izraudzītas pārrobežu prasību nolūkā, piemērot arī attiecībā uz tiesīgajām iestādēm, kas darbojas vienīgi iekšzemes prasību nolūkā.

(10.b) Jebkādiem kritērijiem, ko piemēro tiesīgajām iestādēm pārrobežu vai iekšzemes pārstāvības prasībās, nevajadzētu kavēt pārstāvības prasību efektīvu darbību, kā izklāstīts šajā direktīvā.

(10.c) Dalībvalstis varētu izstrādāt noteikumus, ar kuriem tiesīgās iestādes tiesības celt pārrobežu pārstāvības prasību ierobežo tā, ka netiek pārsniegta minētās iestādes darbības joma. Ar noteikumiem, piemēram, varētu paredzēt, ka tiesīgās iestādes, kas aizsargā patērētāju intereses pārtikas nekaitīguma vai pasažieru tiesību jomā, pārrobežu prasības var celt tikai šajos nolūkos.

(11) [...]

(11.a) Dalībvalstīm vajadzētu varēt izraudzīties tiesīgās iestādes iepriekš. Tomēr iekšzemes pārstāvības prasību nolūkā konkrētas prasības celšanai dalībvalstis papildus vai kā alternatīvu varētu izraudzīties tiesīgās iestādes *ad hoc* kārtībā. Šādu izraudzīšanos varētu veikt tiesa vai administratīvā iestāde, kurā celta prasība, tostarp, attiecīgā gadījumā, pieņemšanas veidā. Tomēr pārrobežu pārstāvības prasību nolūkā ir vajadzīgi kopīgi aizsardzības pasākumi. Tādēļ tiesīgajām iestādēm, kas izraudzītas *ad hoc* kārtībā, nevajadzētu būt atļautam celt pārrobežu pārstāvības prasības.

(11.b) Dalībvalstij, kas veic izraudzīšanos, būtu jānodrošina, ka tiesīgā iestāde, kas izraudzīta pārrobežu pārstāvības prasību nolūkā, izpilda kritērijus, un jāizvērtē, vai tā vēl aizvien atbilst tiem, un vajadzības gadījumā jāatsauc tiesīgās iestādes izraudzīšana.

Dalībvalstīm būtu jāizvērtē tiesīgo iestāžu atbilstība kritērijiem vismaz reizi piecos gados.

(11.c) Ja rodas bažas par to, vai tiesīgā iestāde atbilst kritērijiem, dalībvalstij, kas ir izraudzījusies minēto iestādi, būtu jāizmeklē šīs bažas izraisījušos gadījumus un vajadzības gadījumā jāatsauc izraudzīšana. Izmeklēšanas pieprasījumu nosūtīšanas un saņemšanas nolūkā dalībvalstīm būtu jāizraugās valstu kontaktpunkti.

(11.d) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to tiesās vai administratīvajās iestādēs pārrobežu pārstāvības prasības var celt tiesīgās iestādes, kas ir izraudzītas šādu pārstāvības prasību celšanai citā dalībvalstī. Turklāt tiesīgajām iestādēm no dažādām dalībvalstīm, ievērojot attiecīgos noteikumus par kompetento jurisdikciju, vajadzētu būt iespējai apvienot spēkus vienas pārstāvības prasības ietvaros viena foruma priekšā. Tam nevajadzētu skart tiesas vai administratīvās iestādes, kurā celta prasība, tiesības pārbaudīt, vai prasība ir piemērota tam, lai to izskatītu kā vienu pārstāvības prasību.

(11.e) Būtu jānodrošina tādu tiesīgo iestāžu tiesībspējas un rīcībspējas savstarpēja atzīšana, kas izraudzītas pārrobežu pārstāvības prasību nolūkā. Šo organizāciju un publisko iestāžu identitāte būtu jāpazīno Komisijai, un Komisijai šis saraksts būtu jādara publiski pieejams. Iekļaušanai sarakstā būtu jākalpo par pierādījumu, ka organizācijai vai publiskai iestādei, kas cel prasību, ir tiesībspēja un rīcībspēja. Tam nevajadzētu skart tiesības pārbaudīt to, vai tiesīgās iestādes mērķis attaisno prasības celšanu konkrētā lietā.

(11.ea) Lai novērstu interešu konfliktus, dalībvalstīm būtu jāvar izstrādāt noteikumus, saskaņā ar kuriem to tiesas vai administratīvās iestādes varētu pārbaudīt, vai tiesīgo iestādi, kas cel pārrobežu pārstāvības prasību par tiesisko aizsardzību, finansē trešās personas, kurām ir ekonomiska interese par konkrētās pārrobežu pārstāvības prasības iznākumu, un, ja tā, tad noraidīt tiesīgās iestādes tiesībspēju un rīcībspēju minētās prasības nolūkā.

(11.f) Kad tiesīgā iestāde cel pārrobežu pārstāvības prasību, tai vajadzētu būt pienācumam apstiprināt tiesā vai administratīvajā iestādē, kas pārrauga prasību, ka tā joprojām atbilst kritērijiem. Tomēr tiesai vai administratīvajai iestādei atbilstība kritērijiem būtu jāpārbauda, ja tai šajā sakarā kļūst zināmas jebkādas pamatotas bažas.

(11.g) Dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, lai risinātu situācijas, kad iestādes iesniegtā informācija par atbilstību kritērijiem nav pareiza. Minētie pasākumi varētu ietvert, piemēram, sankcijas, prasības noraidīšanu vai citus procesuālus pasākumus. Tomēr prasības noraidīšanai nevajadzētu ietekmēt to patērētāju tiesības, uz kuriem attiecas prasība.

(11.h) Tiesām vai administratīvajām iestādēm vajadzētu spēt novērtēt konkrētās pārrobežu pārstāvības prasības pieņemamību saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Saskaņā ar nediskriminācijas principu pieņemamības prasībām, ko piemēro konkrētām pārrobežu pārstāvības prasībām, nevajadzētu atšķirties no tām, ko piemēro konkrētām iekšzemes pārstāvības prasībām.

(12) [...]

(12.a) Aizlieguma pasākumu mērķis ir aizsargāt patērētāju kolektīvās intereses neatkarīgi no jebkādiem faktiskiem zaudējumiem vai kaitējuma, kas radies atsevišķiem patērētājiem. Aizlieguma pasākumos tirgotājiem var uzlikt par pienākumu veikt konkrētus pasākumus, piemēram, sniegt patērētājiem informāciju, kas, pārkāpjot juridiskās saistības, iepriekš ir tikusi noklusēta. Lēmumam par aizlieguma pasākumu nevajadzētu būt atkarīgam no tā, vai konkrētā prakse ir īstenota tīši vai nolaidības dēļ.

(12.b) Celot pārstāvības prasību, tiesīgajai iestādei būtu jāsniedz tiesai vai administratīvajai iestādei pietiekama informācija par patērētājiem, uz kuriem attiecas prasība. Informācijai vajadzētu dot tiesai vai administratīvajai iestādei iespēju noteikt tās jurisdikciju un piemērojamos tiesību aktus. Neatļautas darbības gadījumā informācija tiesai vai administratīvai iestādei būtu jāsniedz par vietu, kurā kaitējumu radošais notikums, kas skar patērētāju, ir noticis vai var notikt. Prasītā informācija sīkāk var atšķirties atkarībā no tā, kādu pasākumu tiesīgā iestāde lūdz, kā arī no tā, vai tiek piemērots "piedalīšanās" vai "nepiedalīšanās" mehānisms. Turklāt, ceļot pārstāvības prasību par aizlieguma pasākumiem, noilguma termiņu iespējamās apturēšanas vai pārtraukšanas gadījumā, ko piemēro turpmākām tiesiskās aizsardzības prasībām, tiktu prasīts, lai tiesīgā iestāde sniegtu pietiekamu informāciju par patērētāju grupu, uz kuru attiecas prasība.

- (13) **Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiesīgās iestādes var lūgt aizlieguma pasākumus un tiesiskās aizsardzības pasākumus. [...] Lai panāktu pārstāvības prasību procesuālo efektivitāti, dalībvalstīm vajadzētu varēt nolemt, ka tiesīgajām iestādēm [...] vajadzētu būt iespējai lūgt [...] aizlieguma un tiesiskās aizsardzības pasākumus vienas pārstāvības prasības vai atsevišķu pārstāvības prasību ietvaros. [...] . Ja tas tiek lūgts vienā prasībā, tiesīgajām iestādēm būtu jāspēj lūgt visus attiecīgos pasākumus prasības celšanas brīdī vai vispirms lūgt attiecīgos aizlieguma [...] pasākumus, bet pēc tam, attiecīgā gadījumā, tiesiskās aizsardzības [...] pasākumus.**

(13.a) Tiesīgajai iestādei, kas ceļ pārstāvības prasību saskaņā ar šo direktīvu, būtu jālūdz visi attiecīgie pasākumi, tostarp tiesiskās aizsardzības pasākumi, to patērētāju interesēs, kurus skāris pārkāpums. Tiesīgajai iestādei vajadzētu būt procesā iesaistītās prasītāja puses procesuālajām tiesībām un pienākumiem. Dalībvalstis individuālajiem patērētājiem, uz kuriem attiecas prasība, varētu piešķirt konkrētas tiesības pārstāvības prasības ietvaros. Tomēr individuāliem patērētājiem nevajadzētu varēt iejaukties procesuālos lēmumos, ko pieņēmušas tiesīgās iestādes, individuāli lūgt pierādījumus tiesvedības ietvaros vai individuāli pārsūdzēt procesuālos lēmumus, ko pieņēmusi tiesa vai administratīvā iestāde, kura pārrauga pārstāvības prasību. Tāpat individuālajiem patērētājiem nevajadzētu būt procesuāliem pienākumiem pārstāvības prasības ietvaros.

(13.b) Tomēr patērētājiem, uz kuriem attiecas prasība, vajadzētu būt tiesīgiem gūt labumu no pārstāvības prasības. Pārstāvības prasībās par tiesiskās aizsardzības pasākumiem šis labums izpaustos kā tiesiskās aizsardzības līdzeklis, piemēram, kompensācija, remonts, aizstāšana, cenas samazināšana, līguma izbeigšana vai samaksātās cenas atlīdzināšana. Pārstāvības prasībās par aizlieguma pasākumiem labums būtu tādas prakses pārtraukšana vai aizliegšana, kas ir bijis pārkāpums.

(13.c) Šai direktīvai nebūtu jāietekmē valsts noteikumi par procesuālo izmaksu piedzinu vai par principu "maksā zaudētājs". Individuāliem patērētājiem, uz kuriem attiecas prasība, nebūtu jāsedz tiesāšanās izmaksas – ne tiesīgās iestādes, ne tirgotāja izmaksas. Izņēmumus no šā noteikuma būtu jāveic tikai izņēmuma gadījumos, kā noteikts valsts tiesību aktos, proti, ja patērētājs ar nodomu vai aiz nolaidības ir izraisījis nevajadzīgas juridiskas izmaksas, piemēram, pagarinot tiesvedību pretiesiskas rīcības dēļ, vai ja to izņēmuma kārtā var pamatot citādi. Tiesāšanās izmaksās, piemēram, vajadzētu būt ietvertām izmaksām, kas izriet no tā, ka kādu pusi pārstāv advokāts vai cits praktizējošs jurists, vai izmaksām par dokumentu izsniegšanu vai tulkošanu. Turklāt dalībvalstīm vajadzētu varēt paredzēt noteikumus, ar ko tiesīgām iestādēm atļauj pieprasīt nelielas reģistrācijas maksas vai līdzīgas dalības maksas no patērētājiem, kuri nepārprotami pauduši vēlmi, lai tiesīgā iestāde viņus pārstāvētu konkrētā pārstāvības prasībā par tiesiskās aizsardzības pasākumiem.

(14) [...]

(14.a) Aizlieguma pasākumos vajadzētu būt ietvertiem galīgiem un provizoriskiem

pasākumiem. Provizoriskie pasākumi varētu būt pagaidu, piesardzības un preventīvi pasākumi notiekošas prakses pārtraukšanai vai prakses aizliegšanai, ja šāda prakse nav īstenota, bet pastāv risks, ka tā radītu nopietnu vai neatgriezenisku kaitējumu patērētājiem. Aizlieguma pasākumi turklāt varētu ietvert pasākumus, ar ko nosaka, ka konkrēta prakse ir tiesību aktu pārkāpums, gadījumos, kad prakse ir izbeigta pirms pārstāvības prasības celšanas, bet joprojām pastāv nepieciešamība noteikt, ka šāda prakse ir tiesību aktu pārkāpums, piemēram, lai atvieglotu turpmākās darbības pēc tiesiskās aizsardzības pasākumiem. Tajos varētu ietvert arī pārkāpumu izdarījušā tirgotāja pienākumu pilnībā vai daļēji publicēt lēmumu par pasākumu tādā veidā, kā atzīts par pienācīgu, vai publicēt korektīvu paziņojumu.

(14.b) Pamatojoties uz Direktīvu 2009/22/EK, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieprasīt, lai

puse, kas gatavojas celt prasību par aizliegumu, veiktu iepriekšēju apspriešanos, tādējādi dodot atbildētājam iespēju izbeigt apstrīdēto pārkāpumu. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieprasīt, lai šī iepriekšējā apspriešanās notiktu kopīgi ar šo dalībvalstu izraudzītu neatkarīgu publisku iestādi. Ja dalībvalstis ir noteikušas, ka būtu vajadzīga iepriekšējā apspriešanās, pēc apspriešanās pieprasījuma saņemšanas būtu jānosaka divu nedēļu termiņš, pēc kura beigām, ja pārkāpums nav izbeigts, iesniedzējam vajadzētu būt tiesībām bez jebkādas turpmākas kavēšanās celt prasību kompetentā tiesā vai administratīvā iestādē. Minētās prasības saskaņā ar valsts tiesību aktiem varētu piemērot arī prasībām par tiesiskās aizsardzības pasākumiem.

(15) [...]

(15.a) Šajā direktīvā ir paredzēts procesuāls mehānisms, kas neietekmē noteikumus, ar kuriem paredz patērētāju materiālās tiesības uz līgumiskiem un ārpuslīgumiskiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, ja pārkāpuma rezultātā viņu interesēm ir nodarīts kaitējums, piemēram, attiecīgi tiesībām uz kompensāciju par zaudējumiem, līguma izbeigšanu, atlīdzināšanu, aizstāšanu, remontu vai cenas samazināšanu, kā paredzēts Savienības vai valsts tiesību aktos. Ar šo direktīvu nevajadzētu paredzēt zaudējumu atlīdzināšanu kā sodu, ko uzliktu pārkāpumu izdarījušajam tirgotājam, vai pārmērīgi lielu kompensāciju tiem patērētājiem, kurus skāris pārkāpums. Pārstāvības prasību tiesiskās aizsardzības saņemšanai saskaņā ar šo direktīvu var celt tikai tad, ja Savienības vai valsts tiesību akti paredz šādas materiālās tiesības.

(15.b) Patērētājiem, uz kuriem attiecas pārstāvības prasība par tiesisko aizsardzību, pēc tam, kad prasība ir celta, vajadzētu būt atbilstīgām iespējām paust, vai tie vēlas vai nevēlas, lai tiesīgā iestāde tos pārstāvētu minētajā konkrētajā pārstāvības prasībā, un vai tie vēlas vai nevēlas gūt labumu no minētās pārstāvības prasības rezultātiem. Lai atbilstoši ievērotu savas juridiskās tradīcijas, dalībvalstīm būtu jāparedz vai nu "piedalīšanās", vai "nepiedalīšanās" mehānisms, vai abu apvienojums. "Piedalīšanās" mehānismā patērētājiem vajadzētu būt pienākamam nepārprotami paust vēlmi, lai tiesīgā iestāde tos pārstāvētu pārstāvības prasībā par tiesisko aizsardzību. "Nepiedalīšanās" mehānismā patērētājiem vajadzētu būt pienākamam nepārprotami paust vēlmi, lai tiesīgā iestāde tos nepārstāvētu pārstāvības prasībā par tiesisko aizsardzību. Dalībvalstīm vajadzētu varēt izlemt, kurā pārstāvības prasības posmā individuālie patērētāji varētu izmantot tiesības izvēlēties piedalīties vai nepiedalīties tiesvedībā.

(15.ba) Dalībvalstīm, kas paredz "piedalīšanās" mehānismu, vajadzētu būt iespējai pieprasīt, lai daži patērētāji izvēlētos piedalīties prasībā par tiesiskās aizsardzības līdzekli, pirms prasība ir celta, ciktāl citiem patērētājiem arī ir iespēja izvēlēties piedalīties prasībā pēc tam, kad tā ir celta.

(15.c) Tomēr, lai nodrošinātu pareizu tiesvedību un izvairītos no nesavienojamiem spriedumiem, pienākumam izmantot "piedalīšanās" mehānismu vajadzētu būt attiecībā uz pārstāvības prasību par tiesisko aizsardzību, ja patērētāji, kurus skāris pārkāpums, pastāvīgi nedzīvo tās tiesas vai administratīvās iestādes dalībvalstī, kurā ir celta pārstāvības prasība. Šādā situācijā patērētājiem vajadzētu būt pienākumam nepārprotami paust vēlmi būt pārstāvētiem minētajā pārstāvības prasībā, lai viņiem būtu saistošs prasības iznākums.

(15.d) Ja patērētāji nepārprotami vai pēc noklusējuma pauž vēlmi, lai tiesīgā iestāde tos pārstāvētu pārstāvības prasībā par tiesisko aizsardzību, neatkarīgi no tā, vai prasība ir celta "piedalīšanās" vai "nepiedalīšanās" mehānisma ietvaros, tiem vairs nevajadzētu būt iespējai tikt pārstāvētiem citās pārstāvības prasībās, nedz arī celt individuālas prasības ar to pašu pamatu un pret to pašu tirgotāju. Tomēr iepriekš minētais nebūtu jāpiemēro, ja patērētājs pēc tam, kad tas ir nepārprotami vai pēc noklusējuma paudis savu vēlmi būt pārstāvētam pārstāvības prasībā par tiesisko aizsardzību, vēlāk izvēlas nepiedalīties minētajā prasībā saskaņā ar valsts tiesību aktiem, piemēram, ja patērētājs vēlāk atsakās pieņemt, ka izlīgums viņam ir saistošs.

(15.e) Lietderības un efektivitātes labad dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem varētu arī dot patērētājiem iespēju gūt tiešu labumu no tiesiskās aizsardzības pasākuma pēc tam, kad tas ir pieņemts, nenosakot citas prasības par iepriekšēju piedalīšanos prasībā.

(15.f) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi, saskaņā ar kuriem koordinē pārstāvības prasības, individuālas prasības, ko cēlušī individuāli patērētāji, un jebkuras citas prasības, kuru mērķis ir patērētāju individuālo un kolektīvo interešu aizsardzība, kā noteikts Savienības un valsts tiesību aktos. Saskaņā ar šo direktīvu noteiktiem aizlieguma pasākumiem nebūtu jāskar individuālas prasības par tiesisko aizsardzību, ko cēlušī patērētāji, kuriem nodarīts kaitējums, īstenojot praksi, uz kuru attiecas aizlieguma pasākums.

(16) [...]

(17) [...]

(18) Dalībvalstīm [...] **būtu** jāpieprasa tiesīgajām iestādēm sniegt pietiekamu informāciju, lai pamatotu pārstāvības prasību par tiesisko aizsardzību, tostarp tās patērētāju grupas aprakstu, ko [...] **skāris** pārkāpums, un faktiskos un tiesību jautājumus, kas būtu jāatrisina pārstāvības prasības ietvaros. Lai iesniegtu prasību, tiesīgajai iestādei nevajadzētu būt pienākumam atsevišķi identificēt visus patērētājus, uz kuriem **tā** attiecas [...]. Pārstāvības prasībās par tiesisko aizsardzību tiesai vai administratīvajai iestādei pēc iespējas agrākā tiesvedības posmā būtu jāpārbauda, vai lieta var tikt celta kā pārstāvības prasība, ņemot vērā pārkāpuma būtību un **attiecīgajiem** [...] patērētājiem nodarītā kaitējuma raksturu.

(19) [...]

(19.a) Tiesiskās aizsardzības pasākumam būtu jāidentificē individuālie patērētāji vai vismaz jāapraksta patērētāju grupa, kurai ir tiesības uz tiesiskās aizsardzības līdzekli, ko sniedz minētais pasākums, un vajadzības gadījumā jānorāda apmēra noteikšanas metode un attiecīgie pasākumi, kas jāveic patērētājiem un tirgotājiem, lai īstenotu tiesiskās aizsardzības līdzekli. Patērētājiem, kuriem ir tiesības uz tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, vajadzētu varēt atgūt šos tiesiskās aizsardzības līdzekļus bez pienākuma sākt atsevišķu tiesvedību. Piemēram, prasība par atsevišķu tiesvedību nozīmē pienākumu patērētājam celt individuālu prasību tiesā vai administratīvā iestādē kaitējuma apmēra noteikšanai. Savukārt, lai iegūtu individuālu tiesisko aizsardzību, patērētājiem var būt pienākums veikt konkrētus pasākumus, piemēram, pašiem vērsties iestādē, kas ir atbildīga par tiesiskās aizsardzības pasākuma izpildi.

(19.b) Dalībvalstīm būtu jāparedz vai jā saglabā noteikumi par termiņiem, piemēram, par noilguma termiņiem vai citiem termiņiem attiecībā tiesībām uz tiesisko aizsardzību individuāliem patērētājiem, kuras laikā tie var gūt labumu no tiesiskās aizsardzības pasākumiem. Dalībvalstis var paredzēt noteikumus par jebkuru tādu atmaksājamu tiesiskās aizsardzības līdzekļu galamērķi, kuri nav atgūti noteiktajā termiņā.

(20) [...]

(21) [...]

(22) [...]

(23) [...]

(24) [...]

(25) [...]

- 26) Pārstāvības prasības par **tiesiskās aizsardzības pasākumiem** [...] **ietvaros** būtu jāveicina kolektīvi [...] izlīgumi, kuru mērķis ir nodrošināt tiesisko aizsardzību patērētājiem, kuriem nodarīts kaitējums.
- (27) [...]
- (28) Tiesai un administratīvajai iestādei vajadzētu [...] **būt iespējai** aicināt [...] tirgotāju un tiesīgo iestādi, kas ir cēlusi pārstāvības prasību par **tiesisko aizsardzību**, sākt sarunas ar mērķi panākt izlīgumu par tiesisko aizsardzību, kas sniedzama patērētājiem, uz kuriem attiecas **prasība**. [...]
- (29) [...]

(30) Attiecīgajai tiesai vai [...] administratīvajai iestādei būtu jāapstiprina jebkurš [...] izlīgums, kas panākts pārstāvības prasības par tiesisko aizsardzību ietvaros, ja vien izlīguma nosacījumus ir iespējams izpildīt vai ja izlīgums nav pretrunā obligātajiem valsts tiesību aktiem, kas piemērojami prasības iesniegšanas pamatam, no kuriem saskaņā ar līgumu nav iespējams atkāpties, nekaitējot patērētāju interesēm. Piemēram, izlīgums, ar kuru nepārprotami tiktu atstāts nemainīgs līguma noteikums, dodot tirgotājam ekskluzīvas tiesības interpretēt jebkuru citu minētā līguma noteikumu, varētu būt pretrunā obligātajiem valsts tiesību aktiem.

(30.a) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai paredzēt noteikumus, kas ļauj tiesai vai administratīvai iestādei atteikties apstiprināt izlīgumu arī tad, ja tiesa vai administratīvā iestāde izlīgumu atzīst par netaisnīgu.

(30.b) Dalībvalstis varētu paredzēt noteikumus, saskaņā ar kuriem attiecīgajiem individuālajiem patērētājiem tiek dota iespēja pieņemt vai atteikties pieņemt, ka izlīgums tiem ir saistošs.

(31) Lai pārstāvības prasība būtu sekmīga, ir ļoti būtiski, lai patērētāji par to būtu informēti. Patērētājiem [...] ir jābūt informētiem par [...] prasību, [...] lai tie spētu nepārprotami vai pēc noklusējuma paust savu vēlmi tikt pārstāvētiem pārstāvības prasībā par tiesisko aizsardzību. Dalībvalstīm tas būtu jānodrošina, paredzot pienācīgus noteikumus par informācijas par prasībām izplatīšanu patērētājiem. Dalībvalstīm būtu jāpieņem lēmums par to, kam vajadzētu būt atbildīgam par informācijas izplatīšanu. [...]

(31.a) Patērētāji būtu jāinformē arī par galīgajiem lēmumiem, ar kuriem nosaka aizlieguma pasākumus, tiesiskās aizsardzības pasākumus vai apstiprinātus izlīgumus, vinu tiesības pēc pārkāpuma konstatēšanas un jebkādos turpmākus pasākumus, kas jāveic attiecīgajiem patērētājiem, jo īpaši nolūkā saņemt tiesisko aizsardzību. Reputācijai radītie riski, kas saistīti ar informācijas izplatīšanu par pārkāpumu, arī ir svarīgi, lai atturētu tirgotājus no patērētāju tiesību pārkāpšanas.

(32) Lai informācija būtu efektīva, tai vajadzētu būt atbilstošai un samērīgai ar lietas apstākļiem. [...] Šādu informāciju var sniegt, piemēram, tirgotāja tīmekļa vietnē, sociālajos plašsaziņas līdzekļos, tiešsaistes tirdzniecības vietās vai populāros laikrakstos, tostarp tādos, ko izplata, izmantojot tikai elektroniskus saziņas līdzekļus. Ja iespējams **un lietderīgi**, patērētāji būtu jāinformē individuāli, izmantojot elektroniskas vēstules vai vēstules uz papīra. Šī informācija pēc pieprasījuma būtu jāsniedz personām ar invaliditāti pieejamā formātā.

(32.a) Pārkāpumu izdarījušajam tirgotājam par saviem līdzekļiem būtu jāinformē visi attiecīgie patērētāji par galīgajiem aizliegumu un tiesiskās aizsardzības pasākumiem. Tirgotājam būtu arī jāinformē patērētāji par izlīgumu, ko apstiprinājusi tiesa vai administratīvā iestāde. Dalībvalstis varētu paredzēt noteikumus, saskaņā ar kuriem šāds pienākums ir atkarīgs no tiesīgās iestādes pieprasījuma. Ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem informāciju par galīgajiem lēmumiem un apstiprinātiem izlīgumiem patērētājiem, uz kuriem attiecas prasība, sniedz tiesa vai administratīvā iestāde, vai tiesīgā iestāde, tirgotājam nevajadzētu būt pienākumam sniegt informāciju otrreiz.

(33) [...] Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiesas vai kādas dalībvalsts administratīvas iestādes galīgo lēmumu, kurā konstatēts pārkāpums, kas kaitē patērētāju kolektīvajām interesēm, var izmantot kā pierādījumu minētā pārkāpuma esamībai jebkādu citu tādu prasību nolūkos, kuru mērķis ir lūgt tiesisko aizsardzību to valsts tiesās vai administratīvās iestādēs pret to pašu tirgotāju par to pašu pārkāpumu. Ievērojot tiesu iestāžu neatkarību un pierādījumu brīvu novērtēšanu, tam nebūtu jāskar valsts tiesību akti par pierādījumu novērtēšanu.

(34) [...]

(35) [...] Kad tiek celta prasība, noilguma termiņus parasti aptur. Tomēr prasībām par aizlieguma pasākumiem ne vienmēr ir šādas sekas attiecībā uz turpmākiem tiesiskās aizsardzības pasākumiem, kas var izrietēt no tā paša pārkāpuma. Tādēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka vēl izskatīšanas procesā esoša pārstāvības prasība par aizlieguma pasākumu aptur vai pārtrauc piemērojamus noilguma termiņus attiecībā uz patērētājiem, uz kuriem attiecas prasība, lai minētajiem patērētājiem – individuāli vai ar tiesīgās iestādes pārstāvību – nebūtu šķēršļu pēc tam celt tiesiskās aizsardzības prasību attiecībā uz iespējamo pārkāpumu sakarā ar to, ka pārstāvības prasību laikā ir beidzies noilguma termiņš minētajiem aizlieguma pasākumiem. Celot pārstāvības prasību par aizliegumiem, tiesīgajai iestādei būtu pietiekami skaidri jādefinē to patērētāju grupa, kuru intereses ir ietekmējis iespējamais pārkāpums un kuriem, iespējams, varētu būt no minētā pārkāpuma izrietoša prasība, un kurus varētu skart noilguma termiņu izbeigšanās prasības par aizliegumiem laikā. Skaidrības labad būtu jānorāda, ka vēl izskatīšanas procesā esošai pārstāvības prasībai par tiesiskās aizsardzības pasākumu arī būtu jāaptur vai jāpārtrauc piemērojami noilguma termiņi attiecībā uz patērētājiem, uz kuriem attiecas minētā prasība.

(35.a) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, saskaņā ar šo direktīvu noteiktā noilguma termiņu apturēšana vai pārtraukšana būtu jāpiemēro tikai tām prasībām par tiesisko aizsardzību, kuras pamatotas uz pārkāpumiem, kas notikuši [šīs direktīvas piemērošanas dienā] vai pēc tās. Tam nevajadzētu liegt piemērot tādas valsts tiesību aktu noteikumus par noilguma termiņu apturēšanu vai pārtraukšanu, kuri jau bija piemērojami pirms [šīs direktīvas piemērošanas dienas] prasībām par tiesisko aizsardzību, kuras pamatotas uz pārkāpumiem, kas notikuši pirms minētās dienas.

- (36) Pārstāvības prasības par aizliegumu [...] **pasākumiem** būtu jāizskata pienācīgi ātri. **Ja pārkāpums turpinās, varētu uzsvērt nepieciešamību pēc ātras izskatīšanas.** [...] **Prasības par aizlieguma pasākumiem ar pagaidu** raksturu [...] **attiecīgi** būtu jāapstrādā **saīsinātā** [...] procedūrā, lai novērstu pārkāpuma iespējamo kaitējumu vai turpmāku kaitējumu.
- (37) Lai konstatētu, vai [...] **pārstāvības prasība par aizliegumiem vai tiesisko aizsardzību ir labi pamatota**, svarīga nozīme ir pierādījumiem. Taču uzņēmumu un patērētāju attiecībām **nereti** ir raksturīga informācijas asimetrija, un [...] nepieciešamie **pierādījumi** var būt vienīgi tirgotājam, tādējādi tie nebūs pieejami tiesīgajai iestādei. Tādēļ tiesīgajām iestādēm [...] vajadzētu **būt** tiesībām lūgt, lai kompetentā tiesa vai administratīvā iestāde **liek** tirgotājam atklāt pierādījumus, kas attiecas uz to prasību [...]. **No otras puses, ņemot vērā pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principu, tirgotājam vajadzētu būt līdzīgām tiesībām pieprasīt pierādījumus, kas ir tiesīgās iestādes kontrolē.** [...] **Pierādījumu** atklāšanas nepieciešamība, tvērums un samērīgums pārstāvības prasību pārraugošai tiesai vai administratīvajai iestādei **saskaņā ar valsts procesuālajiem tiesību aktiem** būtu rūpīgi jāizvērtē, ņemot vērā trešo personu leģitīmo interešu aizsardzību un ievērojot piemērojamās Savienības un valsts tiesību aktus par konfidencialitāti.

- 38) Lai nodrošinātu pārstāvības prasību efektivitāti, pārkāpumus izdarījušiem tirgotājiem būtu jāpiemēro efektīvi, atturoši un samērīgi sodi [...] **par aizlieguma pasākuma neievērošanu vai atteikšanos to ievērot. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka minētie sodi varētu būt naudas sodi, piemēram, nosacīti naudas sodi, periodiski maksājumi vai soda maksājumi. Būtu jāparedz arī sodi par to, ka neievēro vai atsakās ievērot rīkojumu sniegt informāciju attiecīgajiem patērētājiem par galīgajiem lēmumiem vai izlīgumiem vai atklāt pierādījumus. Atteikumam atklāt pierādījumus vajadzētu varēt piemērot arī citus soda veidus, piemēram, procesuālus pasākumus.**
- (39) Ņemot vērā to, ka pārstāvības prasības tiek celtas sabiedrības interesēs, proti, ar tām tiek aizsargātas patērētāju kolektīvās intereses, dalībvalstīm būtu **jāsaglabā** līdzekļi, ar kuriem nodrošina, [...] ka tiesīgajām iestādēm netiek liegts celt šajā direktīvā paredzētās pārstāvības prasības ar procedūrām saistītu izmaksu **dēļ, vai jātiecas rast tādus līdzekļus. Starp minētajiem līdzekļiem varētu būt arī darbības, kuru mērķis ir ierobežot piemērojamās tiesas nodevas vai administratīvās maksas, vajadzības gadījumā piešķirt tiesīgajām iestādēm piekļuvi juridiskajai palīdzībai vai nodrošināt tām publisko finansējumu pārstāvības prasību celšanai, kā arī citi atbalsta veidi. Tomēr dalībvalstīm nevajadzētu būt pienākumam finansēt pārstāvības prasības.**
- 40) Ir pierādījies, ka **jo īpaši** pārrobežu pārkāpumu novēršanā sadarbība un informācijas apmaiņa starp dažādu dalībvalstu tiesīgajām iestādēm ir noderīga. Ir nepieciešams turpināt spēju veidošanas un sadarbības pasākumus un iesaistīt tajos vairāk tiesīgo iestāžu visā Savienībā, lai palielinātu pārstāvības prasību, kurām ir pārrobežu ietekme, izmantošanu.

(40.a) Lai novērtētu šo direktīvu, dalībvalstīm būtu jāsniedz Komisijai dati par pārstāvības prasībām, kas celtas saskaņā ar šo direktīvu. Dalībvalstīm būtu jāsniedz informācija par to pārstāvības prasību skaitu un veidu, kuru izskatīšana ir pabeigta jebkurā no to tiesām vai administratīvajām iestādēm. Būtu jāsniedz arī informācija par pārstāvības prasību iznākumu, piemēram, vai tās ir vai nav bijušas pieņemamas un vai tās ir vai nav apmierinātas, vai arī to iznākums ir bijis apstiprināts izlīgums. Lai atvieglotu dalībvalstu administratīvo slogu šo pienākumu izpildē, vajadzētu pietikt ar to, ka – jo īpaši attiecībā uz aizlieguma pasākumiem – Komisijai tiek sniegta vispārīga informācija par pārkāpumu veidu un pusēm. Piemēram, attiecībā uz pusēm vajadzētu pietikt ar to, ka Komisija tiek informēta par to, vai tiesīgā iestāde ir publiska iestāde vai patērētāju organizācija, kā arī par tirgotāja uzņēmējdarbības jomu, kas ir, piemēram, finanšu pakalpojumi. Dalībvalstis varētu arī iesniegt Komisijai attiecīgo lēmumu vai izlīgumu kopijas. Nevajadzētu sniegt informāciju par to patērētāju identitāti, uz kuriem attiecas pārstāvības prasības.

(41) [...]

(42) Šajā direktīvā ir respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas jo īpaši ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Attiecīgi šī direktīva būtu jāinterpretē un jāpiemēro saskaņā ar minētajām tiesībām un principiem, tostarp tiem, kas saistīti ar tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, kā arī tiesībām uz aizstāvību.

- (43) Attiecībā uz vides tiesību aktiem šajā direktīvā ir ņemta vērā ANO/EEK Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem ("Orhūsas konvencija").
- (44) Šīs direktīvas mērķus, proti, [...] **nodrošināt to, ka visās dalībvalstīs tiek izveidots pārstāvības prasību mehānisms gan aizlieguma, gan tiesiskās aizsardzības pasākumu nolūkos** patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai, lai nodrošinātu augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni visā Savienībā un [...] iekšējā tirgus darbību, nevar pietiekami labi sasniegt ar pasākumiem, ko veic tikai dalībvalstis, bet **pārkāpumu** [...] pārrobežu ietekmes dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī. Tāpēc Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (45) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kur ir paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un attiecīgām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.
- (46) Ir lietderīgi paredzēt noteikumus par šīs direktīvas piemērošanu laikā.
- (47) Tāpēc Direktīva 2009/22/EK būtu jāatceļ,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. nodaļa

Priekšmets, darbības joma un definīcijas

1. pants **Priekšmets**

1. Šajā direktīvā paredzēti noteikumi [...], **ar kuriem nodrošina, ka visās dalībvalstīs ir pieejamas** pārstāvības prasības, kuru mērķis ir patērētāju kolektīvo interešu aizsardzība, un vienlaikus [...] **tiek sniegtas** pienācīgas garantijas ļaunprātīgas tiesāšanās novēršanai. **Pasākumi, kas pieņemti dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanai, ir vērsti uz to, lai tiktu nodrošināta labāka iekšējā tirgus darbība, par pamatu ņemot augsta patērētāju aizsardzības līmeņa sasniegšanu.**
2. Šī direktīva neliedz dalībvalstīm pieņemt vai paturēt spēkā [...] procesuālus līdzekļus patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai valsts līmenī. **Tomēr dalībvalstis nodrošina, ka vismaz viens pārstāvības prasības mehānisms atbilst šai direktīvai.**

2. pants
Darbības joma

1. Šo direktīvu piemēro pārstāvības prasībām, ko ceļ saistībā ar tirgotāju izdarītiem I pielikumā uzskaitīto Savienības tiesību aktu – **arī valsts tiesību aktos transponētu** – noteikumu pārkāpumiem, kas kaitē vai var kaitēt patērētāju kolektīvajām interesēm. **Šī direktīva neskar I pielikumā minētos Savienības tiesību aktus.** To piemēro iekšzemes un pārrobežu pārkāpumiem, tostarp gadījumos, kad šie pārkāpumi ir beigušies pirms pārstāvības prasības uzsākšanas vai pirms pārstāvības prasības izskatīšanas beigām.
2. Šī direktīva neietekmē noteikumus, ar kuriem paredz līgumiskus un ārpuslīgumiskus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas šādu pārkāpumu gadījumā patērētājiem ir pieejami saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem.
3. Šī direktīva neskar Savienības noteikumus par starptautiskajām privāttiesībām, jo īpaši noteikumus, kas attiecas uz tiesu jurisdikciju, **spriedumu atzīšanu un izpildi** un piemērojamiem tiesību aktiem.

3. pants
Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "patērētājs" ir jebkura fiziska persona, kas rīkojas nolūkos, kuri nav saistīti ar [...] **minētās personas** komercdarbību, darījumdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju;
- 2) "tirgotājs" ir jebkura fiziska persona vai jebkura juridiska persona – gan privāta, gan publiska –, kas rīkojas nolūkos, kuri ir saistīti ar [...] **minētās personas** komercdarbību, darījumdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju, tostarp ar jebkuras citas personas, kas darbojas [...] **minētās personas** vārdā vai uzdevumā, starpniecību;

- 3) "patērētāju kolektīvās intereses" ir patērētāju [...] **vispārējās** intereses **un, jo īpaši tiesiskās aizsardzības pasākumu nolūkos, patērētāju grupas intereses**;
- 4) "pārstāvības prasība" ir tāda prasība patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai, [...] **kuru ir cēlusi tiesīgā iestāde ar mērķi panākt aizlieguma pasākumu vai tiesiskās aizsardzības pasākumu, vai abus**;
- 4a) "iekšzemes pārstāvības prasība" ir pārstāvības prasība, ko ceļ tiesīgā iestāde dalībvalstī, kurā tiesīgā iestāde ir izraudzīta;**
- 4b) "pārrobežu pārstāvības prasība" ir pārstāvības prasība, ko ceļ tiesīgā iestāde citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā tiesīgā iestāde ir izraudzīta;**
- 5) "prakse" ir jebkura tirgotāja veikta darbība vai bezdarbība;
- 6) "galīgais lēmums" ir dalībvalsts tiesas **vai administratīvās iestādes** lēmums, ko nevar vai vairs nevar [...] **pārskatīt parastajā pārsūdzības kārtībā**.

2. nodaļa

Pārstāvības prasības

4. pants

Tiesīgās iestādes iekšzemes pārstāvības prasību nolūkā

1. Dalībvalstis nodrošina, ka **iekšzemes** pārstāvības prasības var celt tiesīgās iestādes, kuras pēc to lūguma dalībvalstis iepriekš ir izraudzījušās šajā nolūkā [...].

[...]

[...]

2. [...]
3. Dalībvalstis nodrošina, ka jo īpaši patērētāju organizācijas [...], **tostarp tās, kas pārstāv patērētājus no vairāk nekā vienas dalībvalsts,** ir tiesīgas **pieteikties** uz tiesīgās iestādes statusu **saskaņā ar valsts tiesību aktiem.** [...]
4. [...]
- 4.a Dalībvalstis kā tiesīgās iestādes var izraudzīties publiskas iestādes.**
- 4.b Dalībvalstis var *ad hoc* kārtībā izraudzīties tiesīgo iestādi konkrētas pārstāvības prasības celšanai pēc iestādes pašas lūguma.**
- 4.c Informāciju par tiesīgajām iestādēm, kas iepriekš izraudzītas jebkādas pārstāvības prasības celšanai, dara pieejamu sabiedrībai.**
5. [...]

4.a pants

Tiesīgo iestāžu izraudzīšanās pārrobežu pārstāvības prasību celšanai

1. Dalībvalstis nodrošina, ka iestādes, jo īpaši patērētāju organizācijas [...], tostarp tās, kas pārstāv locekļus no vairāk nekā vienas dalībvalsts, ir tiesīgas pieteikties uz tiesīgās iestādes statusu pārrobežu pārstāvības prasību celšanai.
2. Dalībvalstis kā tiesīgās iestādes pārrobežu pārstāvības prasību celšanai var izraudzīties publiskas iestādes.

3. Neskarot 2. punktu, dalībvalstis izraugās iestādi kā tiesīgo iestādi pārrobežu pārstāvības prasības celšanai pēc pašas iestādes lūguma, ja tā atbilst visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:

- a) tā ir juridiska persona, kas saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kura to izraudzījusies, ir pienācīgi izveidota 18 mēnešus pirms izraudzīšanas lūguma un kas var pierādīt 12 mēnešus ilgu faktisko sabiedrisko darbību patērētāju interešu aizsardzības jomā;**
- b) saskaņā ar tās statūtos noteikto mērķi tai ir legītīmas intereses aizsargāt patērētāju intereses, kā paredzēts Savienības tiesību aktos, uz kuriem attiecas šī direktīva;**
- c) tā ir bezpeļņas iestāde;**
- ca) tai ir zināšanas un prasmes savā darbības jomā, kas ir nepieciešamas, lai minētajā jomā celtu pārrobežu pārstāvības prasības;**
- caa) tās finanšu stāvoklis ir drošs un stabils;**
- cb) to neietekmē personas, kas nav patērētāji un kam ir ekonomiska interese par jebkuras pārstāvības prasības celšanu, jo īpaši tirgotāji, tostarp gadījumā, kad finansējumu nodrošina trešās personas, un tai ir procedūras, lai novērstu šādu ietekmi;**
- cc) tā ar jebkādiem piemērotiem līdzekļiem publisko – jo īpaši savā tīmekļa vietnē – informāciju par iepriekš minētajiem kritērijiem un informāciju par savas darbības finansējuma avotu kopumā.**

3.a Dalībvalstis var izstrādāt noteikumus, ar kuriem tiesīgās iestādes tiesības celt pārstāvības prasību ierobežo tā, lai netiktu pārsniegta minētās iestādes darbības joma.

3.b Dalībvalstis dara Komisijai zināmu 2. un 3. punktā minēto tiesīgo iestāžu sarakstu, tostarp minēto tiesīgo iestāžu nosaukumu un mērki, kā arī 3.a punktā minētos iespējamus ierobežojumus, ne vēlāk kā... [vienu gadu pēc transponēšanas datumu] un ikreiz, kad tiek veiktas izmaiņas minētajā sarakstā. Dalībvalstis minēto sarakstu dara publiski pieejamu.

Komisija apkopoto sarakstu ar minētajām tiesīgajām iestādēm dara publiski pieejamu. Sarakstu atjaunina katru gadu un ikreiz, kad Komisijai tiek paziņotas izmaiņas.

- 4. Dalībvalstis vismaz reizi piecos gados novērtē, vai tiesīgās iestādes joprojām atbilst 3. punktā uzskaitītajiem kritērijiem. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesīgā iestāde zaudē savu statusu, ja tā vairs neatbilst vienam vai vairākiem kritērijiem.**
- 5. Ja kāda dalībvalsts vai Komisija pauž bažas par to, vai tiesīgā iestāde atbilst 3. punktā paredzētajiem kritērijiem, dalībvalsts, kura ir izraudzījusies minēto iestādi, izmeklē šīs bažas izraisījušos gadījumus un vajadzības gadījumā atsauc iestādes izraudzīšanu, ja nav izpildīts viens vai vairāki kritēriji.**
- 6. Dalībvalstis izraugās valsts kontaktpunktus 5. punkta nolūkos un paziņo Komisijai minēto kontaktpunktu nosaukumu un kontaktinformāciju. Komisija izveido izraudzīto kontaktpunktu sarakstu un minēto sarakstu dara pieejamu dalībvalstīm.**

4.b pants
Pārrobežu pārstāvības prasību celšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesās vai administratīvajās iestādēs pārrobežu pārstāvības prasības var celt tiesīgās iestādes, kas ir izraudzītas šādu pārstāvības prasību celšanai citā dalībvalstī.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad iespējamais pārkāpums ietekmē vai var ietekmēt patērētājus dažādās dalībvalstīs, pārstāvības prasību dalībvalsts kompetentajā tiesā vai administratīvajā iestādē var iesniegt vairākas tiesīgās iestādes no dažādām dalībvalstīm, rīkojoties kopīgi, lai aizsargātu dažādu dalībvalstu patērētāju kolektīvās intereses.
3. Tiesas vai administratīvās iestādes pieņem 4.a panta 3.b punktā minēto sarakstu kā pierādījumu par tiesīgās iestādes tiesībspēju un rīcībspēju celt pārrobežu pārstāvības prasību, neskarot to tiesības pārbaudīt, vai tiesīgās iestādes statūtos noteiktais mērķis attaisno prasību konkrētā lietā.

Neatkarīgi no pirmās daļas dalībvalstis var izstrādāt noteikumus, saskanā ar kuriem tās tiesas vai administratīvās iestādes ir kompetentas pārbaudīt, vai tiesīgo iestādi, kas cel pārrobežu pārstāvības prasību par tiesisko aizsardzību, finansē trešā persona, kurai ir ekonomiska interese par prasības iznākumu, un, ja tā, tad noraidīt tiesīgās iestādes tiesībspēju un rīcībspēju minētās konkrētās pārrobežu pārstāvības prasības nolūkā.
4. Celot pārrobežu pārstāvības prasību, tiesīgā iestāde apstiprina tiesā vai administratīvajā iestādē, kurā tiek celta prasība, ka tā atbilst 4a. panta 3. punktā uzskaitītajiem kritērijiem. Tomēr dalībvalstis var veikt pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka tiesa vai administratīvā iestāde ir kompetenta pārbaudīt atbilstību kritērijiem, ja šajā saistībā rodas pamatotas bažas.

- 5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai risinātu situācijas, kad 4. punktā minētā informācija par atbilstību kritērijiem nav pareiza. Minētie pasākumi var ietvert iespēju tiesai vai administratīvai iestādei prasību noraidīt. Šāda noraidīšana neietekmē to patērētāju tiesības, uz kuriem attiecas prasība.**
- 6. Tiesas vai administratīvās iestādes, kurās tiek celta prasība, novērtē konkrētās pārrobežu pārstāvības prasības pieņemamību saskaņā ar valsts tiesību aktiem.**

5. pants
Pārstāvības prasības [...]

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesīgās iestādes **saskaņā ar 2. pantu** var celt pārstāvības prasības valstu tiesās vai administratīvās iestādēs [...].

Celot pārstāvības prasību, tiesīgā iestāde sniedz tiesai vai administratīvajai iestādei pietiekamu informāciju par patērētājiem, uz kuriem attiecas prasība.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesīgajām iestādēm ir tiesības [...] **attiecīgā gadījumā lūgt vismaz** šādus pasākumus:
- a) [...] aizlieguma [...] pasākumus [...];
 - b) [...]

ba) tiesiskās aizsardzības pasākumus.

[...]

3. [...]

4. [...] Dalībvalstis [...] **var dot** tiesīgajām iestādēm **iespēju attiecīgā gadījumā** lūgt 2. punktā minētos pasākumus iekļaut vienā pārstāvības prasībā [...]. **Dalībvalstis var noteikt, ka šos pasākumus nosaka ar vienu lēmumu.**

4.a Dalībvalstis nodrošina, ka pārstāvības prasības ietvaros patērētāju intereses pārstāv tiesīgās iestādes un ka iestādēm ir tiesvedībā iesaistītās puses tiesības un pienākumi. Patērētājiem, uz kuriem attiecas prasība, ir tiesības izmantot 2. punktā minētos pasākumus. Patērētāji, uz kuriem attiecas prasība, var segt tiesāšanās izmaksas tikai izņēmuma gadījumos saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Dalībvalstis var izstrādāt noteikumus, kas atļauj iekasēt nelielas reģistrācijas maksas vai līdzīgas dalības maksas.

5.a pants
Aizlieguma pasākumi

- 1. Šīs direktīvas 5. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētie aizlieguma pasākumi ir šādi:**
- a) pagaidu pasākums, ar ko izbeidz vai attiecīgā gadījumā aizliedz praksi, kas uzskatāma par pārkāpumu;**
 - b) galīgs pasākums, ar ko izbeidz vai attiecīgā gadījumā aizliedz praksi, kas uzskatāma par pārkāpumu;**

1.a **Saskaņā ar valsts tiesību aktiem 1. punkta b) apakšpunktā minētais pasākums var ietvert:**

- a)** **pasākumu, ar ko nosaka, ka prakse ir pārkāpums;**
- b)** **pienākumu pilnībā vai daļēji publicēt lēmumu par pasākumu tādā veidā, kādā atzīts par pienācīgu, vai publicēt korektīvu paziņojumu.**

2. **Lai lūgtu aizlieguma pasākumu, tiesīgajai iestādei nav pienākuma pierādīt faktiskos zaudējumus vai kaitējumus, kas radušies individuāliem patērētājiem, kurus skāris pārkāpums, ne arī tirgotāja nodomu vai nolaidību. Patērētājiem, uz kuriem attiecas pārstāvības prasība par aizlieguma pasākumu, nav pienākuma piedalīties minētajā pārstāvības prasībā.**

3. **Dalībvalstis var ieviest vai paturēt spēkā valsts tiesību aktu noteikumus, saskaņā ar kuriem tiesīgā iestāde var lūgt 1. punkta b) apakšpunktā paredzētos aizlieguma pasākumus tikai pēc tam, kad tā, apspriežoties ar tirgotāju, ir centusies panākt pārkāpuma izbeigšanu. Ja tirgotājs pēc apspriešanās pieprasījuma saņemšanas neizbeidz pārkāpumu divu nedēļu laikā, tiesīgā iestāde bez turpmākas kavēšanās var celt pārstāvības prasību par šādu aizlieguma pasākumu. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus attiecīgos valsts tiesību aktu noteikumus. Komisija nodrošina to, ka šī informācija ir publiski pieejama.**

5.b pants
Tiesiskās aizsardzības pasākumi

1. Tiesiskās aizsardzības pasākums uzliek tirgotājam pienākumu attiecīgā gadījumā un saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem nodrošināt attiecīgajiem patērētājiem tiesiskās aizsardzības līdzekļus, piemēram, kompensāciju, remontu, aizstāšanu, cenas samazināšanu, līguma izbeigšanu vai samaksātās cenas atlīdzināšanu.
2. Dalībvalstis izstrādā noteikumus par to, kā un kādā posmā individuālie patērētāji, uz kuriem attiecas prasība, var nepārprotami vai pēc noklusējuma atbilstīgā termiņā pēc tam, kad ir celta minētā prasība, paust, vai tie vēlas vai nevēlas, lai tos pārstāvības prasībās par tiesiskās aizsardzības pasākumiem pārstāvētu tiesīgā iestāde, un vai tie vēlas, lai prasības iznākums būtu tiem saistošs.
3. Neatkarīgi no 2. punkta dalībvalstis nodrošina, ka individuāliem patērētājiem, kas pastāvīgi nedzīvo tās tiesas vai administratīvās iestādes dalībvalstī, kurā ir celta pārstāvības prasība, ir nepārprotami jāpauž sava vēlme tikt pārstāvētiem minētajā prasībā, lai prasības iznākums tiem būtu saistošs.
- 3.a Patērētāji, kuri ir nepārprotami vai pēc noklusējuma paiduši vēlmi tikt pārstāvētiem pārstāvības prasībā, nevar tikt pārstāvēti citās pārstāvības prasībās, nedz arī celt individuālu prasību ar to pašu prasības pamatu un pret to pašu tirgotāju.

4. Ja tiesiskās aizsardzības pasākums nenosaka individuālus patērētājus, kuriem ir tiesības izmantot pasākumā paredzētos tiesiskās aizsardzības līdzekļus, tas vismaz apraksta patērētāju grupu, kurai ir tiesības izmantot minētos tiesiskās aizsardzības līdzekļus.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesiskās aizsardzības pasākums dod patērētājiem tiesības prasīt kaitējuma atlīdzināšanu bez nepieciešamības celt atsevišķu prasību.
6. Dalībvalstis paredz vai saglabā noteikumus par termiņiem, kādos individuāli patērētāji var izmantot tiesiskās aizsardzības pasākumus. Dalībvalstis var paredzēt noteikumus par jebkuru tādu atmaksājamu tiesiskās aizsardzības līdzekļu galamērķi, kuri nav atgūti noteiktajā terminā.
7. Ar tiesiskās aizsardzības pasākumiem nodrošinātie tiesiskās aizsardzības līdzekļi pārstāvības prasībās neskar nekādus papildu tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas patērētājiem ir pieejami saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem un uz kuriem neattiecas minētā pārstāvības prasība.
8. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesīgās iestādes var celt pārstāvības prasības par tiesiskās aizsardzības pasākumu bez nosacījuma par to, ka tiesai vai administratīvai iestādei pārkāpums iepriekš jākonstatē atsevišķā tiesvedībā.

6. *pants*
[...]

[...]

7. *pants*
[...]

8. pants
Izlīgumi par tiesisko aizsardzību

1. [...]
2. **Lai panāktu izlīguma apstiprināšanu**, dalībvalstis nodrošina, ka [...] saistībā ar [...] pārstāvības prasību **par tiesiskās aizsardzības pasākumiem**:
 - a) tiesīgā iestāde un tirgotājs var kopīgi ierosināt tiesai vai administratīvajai iestādei izlīgumu attiecībā uz patērētāju tiesisko aizsardzību; vai**
 - b)** tiesa vai administratīvā iestāde pēc apspriešanās ar tiesīgo iestādi un [...] **tirgotāju** var aicināt tos noteiktā saprātīgā termiņā panākt izlīgumu par tiesisko aizsardzību.
3. [...]

4. Tiesa vai administratīvā iestāde rūpīgi pārbauda šā panta [...] 2.[...]. punktā minētos izlīgumus. Tiesa vai administratīvā iestāde izvērtē [...], **vai tai jāatsakās apstiprināt izlīgumu, kas ir pretrunā obligātajiem valsts tiesību aktiem vai ietver nosacījumus, kurus nevar izpildīt**, ņemot vērā visu [...] pušu, **jo īpaši** attiecīgo patērētāju, tiesības un intereses. **Dalībvalstis var paredzēt noteikumus, kas ļauj tiesai vai administratīvajai iestādei atteikties apstiprināt izlīgumu, pamatojoties uz to, ka izlīgums ir netaisns.**
5. Ja izlīgums [...] nav apstiprināts, tad tiesa vai administratīvā iestāde turpina **izskatīt** pārstāvības prasību.
6. **Dalībvalstis var izstrādāt noteikumus, saskaņā ar kuriem** attiecīgajiem individuālajiem patērētājiem, uz kuriem attiecas **prasība un turpmākais izlīgums**, **tieka** [...] dota iespēja pieņemt vai atteikties pieņemt, ka 2. [...] punktā minētie izlīgumi tiem ir saistoši. **Tiesiskās aizsardzības līdzekļi** [...], kas paredzēti apstiprinātā izlīgumā saskaņā ar 4. punktu, neskar nekādus papildu **tiesiskās aizsardzības līdzekļus**, kas [...] ir **pieejami** saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem **un uz kuriem neattiecas minētais izlīgums**.

9. pants

Informācija par pārstāvības prasībām

- 0. Dalībvalstis paredz noteikumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka patērētājiem, uz kuriem attiecas pārstāvības prasība par tiesiskās aizsardzības pasākumu, ir iespēja laikus un ar atbilstīgiem līdzekļiem iegūt informāciju par prasību, lai patērētāji varētu izmantot savas 5.b panta 2. punktā minētās tiesības.**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesa vai administratīvā iestāde pieprasa, lai [...] tirgotājs lietas apstākļiem piemērotā veidā un noteiktā termiņā par saviem līdzekļiem informētu [...] patērētājus, **uz kuriem attiecas prasība**, par galīgajiem lēmumiem, kuros paredzēti 5. [...] pantā minētie pasākumi, kā arī par 8. pantā minētajiem apstiprinātajiem izlīgumiem, tostarp attiecīgā gadījumā informējot katru attiecīgo patērētāju atsevišķi. **Tas neattiecas uz gadījumiem, kad attiecīgie patērētāji par galīgo lēmumu vai apstiprinātu izlīgumu tiek informēti citā veidā. Dalībvalstis var paredzēt noteikumus, saskaņā ar kuriem šāds pienākums ir atkarīgs no tiesīgās iestādes pieprasījuma.**

1.a Ja tiesīgajām iestādēm ir pienākums informēt attiecīgos patērētājus par prasību, saistītās nepieciešamās izmaksas var atgūt no tirgotāja, ja prasība tiek apmierināta.

Pirmo daļu *mutatis mutandis* piemēro galīgajiem lēmumiem.

2. Šā panta **0. un** 1. punktā minētā informācija ietver skaidrojumu saprotamā valodā par pārstāvības prasības priekšmetu, tās juridiskajām sekām un attiecīgā gadījumā par turpmākajiem pasākumiem, kas jāveic attiecīgajiem patērētājiem.

10. pants

Galīgo lēmumu iedarbība

[...] Dalībvalstis nodrošina, ka **kādas dalībvalsts tiesas vai administratīvas iestādes galīgo lēmumu, kurā konstatēts** pārkāpums, kas kaitē patērētāju kolektīvajām interesēm, [...] [...] **var izmantot** par **pierādījumu** minētā pārkāpuma esamībai jebkādu citu tādu prasību nolūkos, kuru mērķis ir lūgt tiesisko aizsardzību valsts tiesās **vai administratīvajās iestādēs** pret to pašu tirgotāju par to pašu pārkāpumu, **saskaņā ar valsts tiesību aktiem par pierādījumu novērtēšanu.**

[...]

11. pants
[...] Noilguma termiņi

Dalībvalstis nodrošina, ka [...] vēl izskatīšanas procesā esošas pārstāvības prasības par aizlieguma pasākumu, kā minēts 5.a pantā, aptur vai pārtrauc piemērojamus noilguma terminus attiecībā uz patērētājiem, uz kuriem attiecas minētā prasība, lai šiem patērētājiem nebūtu šķēršļu pēc tam celt tiesiskās aizsardzības prasību attiecībā uz iespējamo pārkāpumu sakarā ar to, ka pārstāvības prasību laikā ir beidzies noilguma termiņš minētajiem aizlieguma pasākumiem. Dalībvalstis arī nodrošina, ka vēl izskatīšanas procesā esoša pārstāvības prasība par tiesiskās aizsardzības pasākumiem, kā minēts 5.b panta 1. punktā, aptur vai pārtrauc piemērojamus noilguma termiņus attiecībā uz patērētājiem, uz kuriem attiecas minētā prasība.

12. pants
Procesuālā steidzamība

1. Dalībvalstis [...] nodrošina, **ka** pārstāvības prasības **par aizlieguma pasākumiem**, kā minēts **5.a** pantā [...], tiek izskatītas pienācīgi ātri.
2. Pārstāvības prasības par **pagaidu pasākumiem, ar ko izbeidz vai attiecīgā gadījumā aizliedz praksi, kas uzskatāma par pārkāpumu**, kā minēts 5.a panta[...] **1. punkta a) apakšpunktā, attiecīgā gadījumā** apstrādā [...] [...] **saīsinātā** procedūrā.

13. pants
Pierādījumu atklāšana

Dalībvalstis nodrošina, ka pēc tādas tiesīgās iestādes lūguma, kas ir iesniegusi reāli pieejamus [...] pierādījumus, kuri ir pietiekami, lai pamatotu pārstāvības prasību, un ir norādījusi papildu pierādījumus, kas ir atbildētāja **vai trešās personas** kontrolē, tiesa vai administratīvā iestāde saskaņā ar valsts procesuālajiem noteikumiem var pieprasīt atbildētājam **vai trešajai personai** sniegt šādus pierādījumus, ievērojot piemērojamos Savienības un valsts noteikumus par konfidencialitāti **un proporcionalitāti**. **Dalībvalstis nodrošina, ka tiesa vai administratīvā iestāde pēc atbildētāja lūguma var arī pieprasīt prasītājam vai trešajai personai atklāt būtiskus pierādījumus saskaņā ar valsts procesuālajiem noteikumiem.**

14. pants
Sodi

1. Dalībvalstis paredz noteikumus [...], **ar kuriem nodrošina, ka sodus var piemērot par 5.a panta 1. punktā vai 5.a panta 1.a punkta b) apakšpunktā minētā aizlieguma pasākuma vai 9. panta 1. un 13. punktā minēto pienākumu neievērošanu vai atteikšanos tos ievērot. Dalībvalstis** veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka [...] **minētie noteikumi** tiek īstenoti. Paredzētajiem sodiem ir jābūt efektīviem, samērīgiem un atturošiem.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka sodus var piemērot naudas sodu veidā.
3. [...]
4. [...]

[...]15. pants
Palīdzība tiesīgajām iestādēm

1. Dalībvalstis veic [...] pasākumus **ar mērķi** nodrošināt, ka ar pārstāvības prasībām saistītās procesuālās izmaksas [...] **neklūst par nepārvaramiem** šķēršļiem, kas tiesīgajām iestādēm **liedz** efektīvi **īstenot savas** tiesības lūgt 5. [...] pantā minētos pasākumus.

2. [...]
3. [...] Komisija atbalsta un veicina tiesīgo iestāžu sadarbību un **informācijas** apmaiņu un izplatīšanu attiecībā uz paraugpraksi un pieredzi saistībā ar [...] pārkāpumu novēršanu.

16. pants
[...]

[...]

3. nodaļa

Nobeiguma noteikumi

17. pants **Atcelšana**

Neskarot 20. panta 2. punktu, Direktīvu 2009/22/ES atceļ no [šīs direktīvas piemērošanas dienas].

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.

18. pants **Uzraudzība un izvērtēšana**

1. Ne agrāk kā piecus gadus pēc šīs direktīvas piemērošanas dienas Komisija šo direktīvu novērtē un iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojumu par galvenajiem konstatējumiem. Novērtējumu veic saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma pamatnostādņēm. Ziņojumā Komisija jo īpaši izvērtē šīs direktīvas piemērošanas jomu, kas noteikta 2. pantā un I pielikumā, **un šīs direktīvas darbību un efektivitāti pārrobežu situācijās, tostarp juridiskās noteiktības ziņā.**

2. Ne vēlāk kā vienu gadu pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā Komisija izvērtē, vai noteikumi par gaisa un dzelzceļa pasažieru tiesībām nodrošina tādu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni, kas ir salīdzināms ar šajā direktīvā paredzēto. Tādā gadījumā Komisija paredz izstrādāt attiecīgus priekšlikumus, kas var ietvert jo īpaši I pielikuma 10. un 15. punktā minēto tiesību aktu izslēgšanu no šīs direktīvas piemērošanas jomas, kas noteikta 2. pantā.
3. Dalībvalstis katru gadu, bet pirmo reizi – ne vēlāk kā četrus gadus pēc šīs direktīvas piemērošanas dienas, sniedz Komisijai šādu informāciju, kas vajadzīga, lai sagatavotu 1. punktā minēto ziņojumu:
- a) to pārstāvības prasību skaits **un veids** [...], **kuru izskatīšana pabeigta kādā no to tiesām vai administratīvajām iestādēm**;
 - b) [...]
 - c) [...] pārkāpumu **veids** [...] **un** pārstāvības prasību puses [...];
 - d) [...]
 - e) pārstāvības prasību rezultāti.
 - f) [...]

19. pants
Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz [...]dienai, kad aprit **30 mēneši** kopš šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas,] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto aktu tekstus.

Dalībvalstis minētos aktus piemēro no [...] [**12 mēnešiem pēc transponēšanas termiņa**].

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu noteikumu tekstus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

20. pants
Pārejas noteikumi

1. Dalībvalstis normatīvos un administratīvos aktus, ar kuriem transponē šo direktīvu, piemēro [...] **prasībām**, kas **tiek celtas** [šīs direktīvas piemērošanas dienā] **vai pēc tam**.
2. Dalībvalstis normatīvos un administratīvos aktus, ar kuriem transponē Direktīvu 2009/22/EK, piemēro [...] **prasībām**, kas **tiek celtas** pirms [šīs direktīvas piemērošanas dienas].

2.a Dalībvalstis nodrošina, ka valstu normatīvos un administratīvos aktus, kas aptur vai pārtrauc noilguma termiņus un ar ko transponē 11. pantu, piemēro tikai tām prasībām par tiesisko aizsardzību, kuras pamatotas uz pārkāpumiem, kas notikuši [šīs direktīvas piemērošanas dienā] vai pēc tam. Tas neliedz piemērot tādus valsts noteikumus par noilguma termiņu apturēšanu vai pārtraukšanu, kuri jau bija piemērojami pirms [šīs direktīvas piemērošanas dienas] prasībām par tiesisko aizsardzību, kuras pamatotas uz pārkāpumiem, kas notikuši pirms minētās dienas.

21. pants
Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

22. pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

I PIELIKUMS

DIREKTĪVAS 2. PANTA 1. PUNKTĀ MINĒTIE SAVIENĪBAS TIESĪBU AKTU NOTEIKUMI

A – Vispārējie patērētāju tiesību akti

- 1) Padomes Direktīva 85/374/EEK (1985. gada 25. jūlijs) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz atbildību par produktiem ar trūkumiem (OV L 210, 7.8.1985., 29.–33. lpp.).
- 2) Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.).
- 4) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 1999/44/EK (1999. gada 25. maijs) par dažiem patēriņa preču pārdošanas aspektiem un saistītajām garantijām (OV L 171, 7.7.1999., 12. lpp.).
- 4.a) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/770 (2019. gada 20. maijs) par dažiem digitālā satura un digitālo pakalpojumu piegādes līgumu aspektiem (OV L 136, 22.5.2019., 1.–27. lpp.).**
- 4.b) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/771 (2019. gada 20. maijs) par atsevišķiem preču pārdošanas līgumu aspektiem, ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK un atceļ Direktīvu 1999/44/EK (OV L 136, 22.5.2019., 28.–50. lpp.).**
- 4.c) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/95/EK (2001. gada 3. decembris) par produktu vispārēju drošību (OV L 11, 15.1.2002., 4.–17. lpp.): 3. un 5. pants.**
- 11) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.).
- 13) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/114/EK (2006. gada 12. decembris) par maldinošu un salīdzinošu reklāmu (OV L 376, 27.12.2006., 21. lpp.) [...].
- 14) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.): **20. un 22. pants.**

- 35) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).
- 59) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/302 (2018. gada 28. februāris), ar ko novērš nepamatotu ģeogrāfisko bloķēšanu un citus diskriminācijas veidus iekšējā tirgū klientu valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ un groza Regulas (EK) Nr. 2006/2004 un (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK (OV L 60, 23.2018., 1. lpp.): **3.–5. pants**.

B – Informācija par produktu un markējums

- 3) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/6/EK (1998. gada 16. februāris) par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas (OV L 80, 18.3.1998., 27. lpp.).
- 18) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1.–1355. lpp.): **1.–35. pants**.
- 26) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1222/2009 (2009. gada 25. novembris) par riepu marķēšanu attiecībā uz degvielas patēriņa efektivitāti un citiem būtiskiem parametriem (OV L 342, 22.12.2009., 46.–58. lpp.): **4.–6. pants**.
- 30) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 66/2010 (2009. gada 25. novembris) par ES ekomarķējumu (OV L 27, 30.1.2010., 1.–19. lpp.): **9.–10. pants**.

- 36) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1169/2011 (2011. gada 25. oktobris) par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu (OV L 304, 22.11.2011., 18.–63. lpp.).
- 58) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1369 (2017. gada 4. jūlijs), ar ko izveido energomarķējuma satvaru un atceļ Direktīvu 2010/30/ES (OV L 198, 28.7.2017., 1.–23. lpp.): **3.–6. pants.**

C – Pasažieru tiesības

10–a) Padomes Regula (EK) Nr. 2027/97 (1997. gada 9. oktobris) par gaisa pārvadātāju atbildību, veicot pasažieru un viņu bagāžas gaisa pārvadājumus (OV L 285, 17.10.1997., 1.–3. lpp.).

- 10) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.).
- 12) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu (OV L 204, 26.7.2006., 1. lpp.).
- 15) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1371/2007 (2007. gada 23. oktobris) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (OV L 315, 3.12.2007., 14. lpp.).

- 17) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1008/2008 (2008. gada 24. septembris) par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (OV L 293, 31.10.2008., 3. lpp.): 23. pants [...].

17.a) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 392/2009 (2009. gada 23. aprīlis) par pasažieru pārvadātāju atbildību nelaimes gadījumos uz jūras (OV L 131, 28.5.2009., 24.–46. lpp.).

- 31) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1177/2010 (2010. gada 24. novembris) par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 334, 17.12.2010., 1. lpp.).
- 32) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 181/2011 (2011. gada 16. februāris) par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 55, 28.2.2011., 1. lpp.).

D – Tūrisms

- 19) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/122/EK (2009. gada 14. janvāris) par patērētāju aizsardzību attiecībā uz dažiem aspektiem, kas saistīti ar daļlaika lietojuma tiesībām, ilgtermiņa brīvdienų produktiem, tālākpārdošanas un apmaiņas līgumiem (OV L 33, 3.2.2009., 10. lpp.).
- 47) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2302 (2015. gada 25. novembris) par kompleksiem ceļojumiem un saistītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/83/ES un atceļ Padomes Direktīvu 90/314/EEK (OV L 326, 11.12.2015., 1. lpp.).

E – Veselība

- 6) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/83/EK (2001. gada 6. novembris) par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (OV L 311, 28.11.2001., 67. lpp.): 86.–**90., 98. un** 100. pants.

6.a) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1223/2009 (2009. gada 30. novembris) par kosmētikas līdzekļiem (pārstrādāta versija) (OV L 342, 22.12.2009., 59.–209. lpp.): 3.–8. un 19.–21. pants.

33) [...]

33.a) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/745 (2017. gada 5. aprīlis), kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm, ar ko groza Direktīvu 2001/83/EK, Regulu (EK) Nr. 178/2002 un Regulu (EK) Nr. 1223/2009 un atceļ Padomes Direktīvas 90/385/EK un 93/42/EEK: II nodaļa.

33.b) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2017/746 (2017. gada 5. aprīlis) par *in vitro* diagnostikas medicīniskām ierīcēm un ar ko atceļ Direktīvu 98/79/EK un Komisijas Lēmumu 2010/227/ES: II nodaļa.

F – Elektroniskā komercija un pakalpojumi

- 5) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.): **5.–7. pants, 10. un 11. pants.**
- 28) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp.): 9.–11. pants, [...] 19.–26. **un 28.b pants.**
- 55) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1128 (2017. gada 14. jūnijs) par tiešsaistes saturs pakalpojumu pārrobežu pārnesamību iekšējā tirgū (OV L 168, 30.6.2017., 1. lpp.).

G – Telesakari

- 7) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/22/EK (2002. gada 7. marts) par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva) (OV L 108, 24.4.2002., 51.–77. lpp.): **10. pants un IV nodaļa.**
- 7.a) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1972 (2018. gada 11. decembris) par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (pārstrādāta redakcija) (OV L 321, 17.12.2018., 36.–214. lpp.): 88. pants, 98.–116. pants un VI un VIII pielikums.**
- 38) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 531/2012 (2012. gada 13. jūnijs) par viesabonēšanu publiskajos mobilo sakaru tīklos Savienībā (OV L 172, 30.6.2012., 10.–35. lpp.).

- 51) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/2120 (2015. gada 25. novembris), ar ko nosaka pasākumus sakarā ar piekļuvi atvērtam internetam **un mazumtirdzniecības maksu par regulētiem ES iekšzemes sakariem** un groza Direktīvu 2002/22/EK [...] un Regulu (ES) Nr. 531/2012 [...] (OV L 310, 26.11.2015., 1.–18. lpp.).

H – Personas dati

- 8) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.): **4.–8. pants un 13. pants.**
- 53) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1.–88. lpp.).

I - Enerģijas tirgus

- 20) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55.–93. lpp.): **3. pants un I pielikums.**
- 21) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 94.–136. lpp.): **3. pants un I pielikums.**

J – Energoefektivitāte

- 25) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/125/EK (2009. gada 21. oktobris), ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības ar enerģiju saistītiem ražojumiem (OV L 285, 31.10.2009., 10.–35. lpp.): **14. pants un I pielikums**.
- 29) [...]
- (39) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1.–56. lpp.): **9.–11.a pants**.

K – Strīdu izšķiršana

- 40) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/11/ES (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu (OV L 165, 18.6.2013., 63. lpp.): 13. pants.
- 41) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 524/2013 (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu izšķiršanu tiešsaistē (Regula par patērētāju SIT) (OV L 165, 18.6.2013., 1. lpp.): 14. pants.

L – Vispārīgi finanšu pakalpojumi

- 9) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/65/EK (2002. gada 23. septembris) par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu (OV L 271, 9.10.2002., 16. lpp.).
- 16) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītņēmumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (OV L 133, 22.5.2008., 66. lpp.).

- 23) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 924/2009 (2009. gada 16. septembris) par pārrobežu maksājumiem Kopienā, ar kuru atceļ Regulu (EK) Nr. 2560/2001 (OV L 266, 9.10.2009., 11.–18. lpp.).
- 24) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/110/EK (2009. gada 16. septembris) par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību, par grozījumiem Direktīvā 2005/60/EK un Direktīvā 2006/48/EK un par Direktīvas 2000/46/EK atcelšanu (OV L 267, 10.10.2009., 7.–17. lpp.).
- 37) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 260/2012 (2012. gada 14. marts), ar ko nosaka tehniskās un darbības prasības kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem euro un groza Regulu (EK) Nr. 924/2009 (OV L 94, 30.3.2012., 22.–37. lpp.).

- 44) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/17/ES (2014. gada 4. februāris) par patērētāju kredītņēmumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu un ar ko groza Direktīvas 2008/48/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (OV L 60, 28.2.2014., 34. lpp.) [...].
- 46) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/92/ES (2014. gada 23. jūlijs) par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām (OV L 257, 28.8.2014., 214. lpp.) [...].
- 50) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV L 337, 23.12.2015., 35.–127. lpp.).

M – Investīciju pakalpojumi

- 22) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/65/EK (2009. gada 13. jūlijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV L 302, 17.11.2009., 32.–96. lpp.).
- 34) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/61/ES (2011. gada 8. jūnijs) par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Direktīvā 2009/65/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 (OV L 174, 1.7.2011., 1.–73. lpp.).
- 42) [...]

- 43) [...]
- 45) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014., 349.–496. lpp.): **23.–29. pants.**
- 48) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1286/2014 (2014. gada 26. novembris) par komplektētu privāto ieguldījumu un apdrošināšanas ieguldījumu produktu (*PRIP*) pamatinformācijas dokumentiem (OV L 352, 9.12.2014., 1.–23. lpp.).
- 49) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/760 (2015. gada 29. aprīlis) par Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondiem (OV L 123, 19.5.2015., 98.–121. lpp.).
- 56) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1129 (2017. gada 14. jūnijs) par prospektu, kurš jāpublicē, publiski piedāvājot vērtspapīrus vai atļaujot to tirdzniecību regulētā tirgū, un ar ko atceļ Direktīvu 2003/71/EK (OV L 168, 30.6.2017., 12.–82. lpp.).
- 57) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1131 (2017. gada 14. jūnijs) par naudas tirgus fondiem (OV L 169, 30.6.2017., 8.–45. lpp.).

N – Apdrošināšanas un pensijas pakalpojumi

- 27) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 335, 17.12.2009., 1–155. lpp.): 183.–186. pants.
- 52) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/97 (2016. gada 20. janvāris) par apdrošināšanas izplatīšanu (pārstrādāta redakcija) (OV L 26, 2.2.2016., 19.–59. lpp.): **17.–24. un 28.–30. pants.**

54) [...]
